

Bibliotēca

Revistā de bibliologie și știința informării

Latvija 100

Dāviena Tautas grāmatu
plauktam Latvijas valsts
simtgadē

A gift for Latvia's centenary,
to become part of the
People's Bookshelf

Latvian National Library

6 / 2019

SUMAR

EDITORIAL

Lectura ca refugiu terapeutic
Dorian Furtună.....p. 1

REPERE PROFESIONALE. METODOLOGIE

Studiu privind preferințele de lectură în rândul elevilor din
clasa pregătitoare până la clasa a VIII-a
Laura Rudeanu.....p. 3

VIAȚA BIBLIOTECILOR

Biblioteca Orășenească „George Bacovia” Buhuși
Eduard Ioan Mihăilă, Ion Fercu .....p. 9
Promovarea educației nonformale în biblioteca școlară:
exemple de bune practici
Flavia Alexandra Petrov, Anamaria Burada.....p. 14

PATRIMONIU

Arhieraticonul lui Atanasie Stoenescu, episcop al
Râmnicului, în ansamblul arhieraticonului românesc
Florica-Elisabeta Nuțiu-Vulcănescu .....p. 16
Destinatarul unei scrisori – autor responsabilitate
secundară, personaj principal al corespondenței. Scrisori
către scriitorul Mihai Gafița în colecția Cabinetului de
Manuscrise al Bibliotecii Naționale a României
Cristina Marinescu.....p. 23

MERIDIAN BIBLIOLOGIC

Biblioteca Națională a Letoniei
Andris Vilks, Jolanta Treile, Augusts Zilberts ....p. 24

GALAXIA GUTENBERG

Ai un hobby? Alege cartea pentru pasiunea ta!
Ana Macovei .....p. 29

COLEGIUL EDITORIAL:

COMITET ȘTIINȚIFIC

prof. univ. dr. DOINA BANCIU
prof. univ. dr. AGNES ERICH
lect. univ. dr. MARIA MICLE
ELENA PINTILEI
conf. univ. dr. CRISTINA POPESCU
prof. univ. dr. ANGELA REPANOVICI
prof. univ. dr. ELENA TÎRZIMAN
acad. FLORIN FILIP
prof. univ. dr. ZANFIR ILIE
prof. univ. dr. MIRCEA REGNEALĂ
dr. OCTAVIAN MIHAIL SACHELARIE

COLEGIU CONSULTATIV

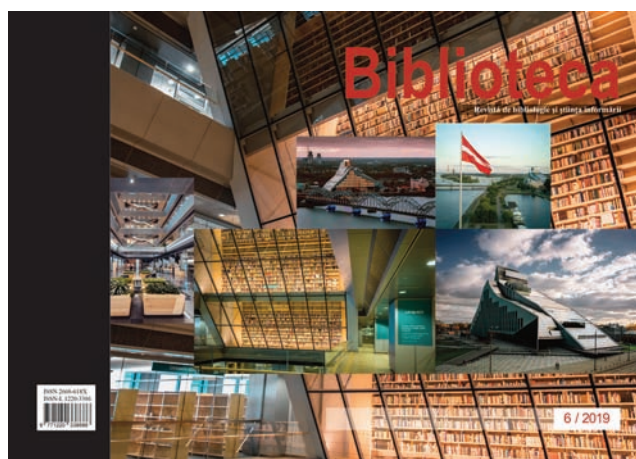
EUGENIA BEJAN
dr. ADRIANA-ELENA BORUNĂ
NICOLETA MARINESCU
dr. FLORICA-ELISABETA NUȚIU-VULCĂNESCU
VERA OSOIANU
dr. CARMEN-LEOCADIA PESANTEZ POZO
prof. univ. dr. hab. NELLY ȚURCAN
dr. ing. MIHAELA VOINICU
lect. univ. dr. ROBERT CORAVU
lect. univ. dr. CONSTANTIN ITTU

COLECTIV REDACȚIONAL

redactor-șef: ANCA MORARU
tehnoredactare computerizată: FLORIN NISTOR,
ANCA MORARU
distribuție: ADRIANA IOSIF, DANIELA ZAMFIR

Adresa: B-dul Unirii, nr. 22, București,
cod poștal 030833, OP 4, sector 3,
telefon: 021.3103552, e-mail: anca.moraru@bibnat.ro
adriana.iosif@bibnat.ro (vezi coperta 3)

*Responsabilitatea pentru conținutul articolelor
aparține autorilor.*

Lectura ca refugiu terapeutic

dr. Dorian FURTUNĂ, etolog, doctor în biologie, autor de cărți
e-mail: furtunadorian@yahoo.com

Am observat în mai multe interviuri, că atunci când intervievații sunt întrebați ce ar lua pe o insulă nepopulată, ei toți ca unul menționează în primul rând că ar lua câteva cărți. Nu prea am auzit să spună cineva că ar lua un televizor; probabil un televizor le-ar spori chinurile izolării. Însă cartea are efect calmant și majoritatea oamenilor înțeleg că o carte poate fi o bună terapie împotriva singurătății.

Dar o carte poate fi o bună terapie și împotriva... abundenței sociale, împotriva mediului prea plin de relații, de stres, de solicitări, de frustrări. Pentru orice individ care dorește să evadeze episodic din lumea asta atât de împovăraătoare, cartea este remediul ideal. S-a păstrat o frază vestită a călugărului augustin Thomas a Kempis, din secolul XV, care spunea: „În toate lucrurile am căutat pacea și n-am găsit-o nicăieri decât în cărți și în retragerea din lume”.

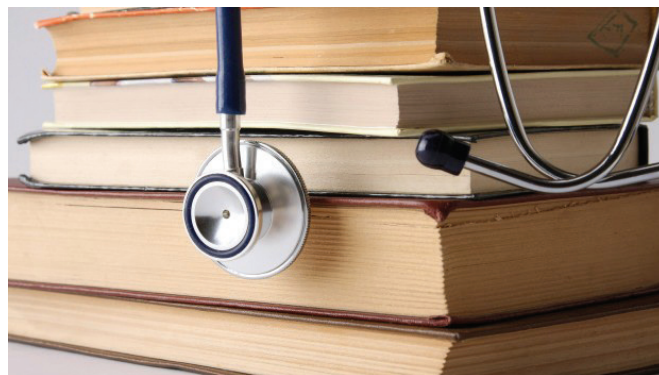
Puțini dintre noi pot alege opțiunea monahală, de retragere din lume, dar retragerea în cărți e la îndemâna oricui. Și e cu mare folos. Sunt studii contemporane care arată că cititul are efecte antianxietate și antidepresive aproape la fel de puternice precum efectele de la ședințele de psihoterapie. Și cu cât mai grele sunt vremurile, cu atât mai salvatoare sunt cărțile.

Îmi amintesc cum scria cineva dintre intelectualii români, că în România ceaușistă era înalt nivelul de cultură generală tocmai pentru că multă lume bună s-a refugiat în lectură. Era o formă de rezistență prin cultură, cum se spunea atunci. Acest fenomen este ilustrat mai ales de cazul Păltiniș, ca unul dintre exemple. *Jurnalul de la Păltiniș*, al lui Liiceanu este o mărturisire a terapiei prin lectură prin care a trecut autorul, și totodată *Jurnalul* însuși a constituit o terapie pentru câteva generații de cititori.

Sursa: <https://noi.md/diverse/tot-ce-trebuie-sa-stii-despre-relaxare>

În Uniunea Sovietică, apropo, s-a întâmplat la fel: mulți intelectuali, mulți oameni cu studii superioare s-au retras în lecturi, ca într-o formă de disidență. Asta explică, printre altele, miracolul sovietic, și anume faptul că URSS era considerată cea mai cititoare țară din a doua jumătate a secolului XX. Cititorii sovietici, de fapt, se alinau cu ajutorul cărții, iar deficitul de informație contribuia, o dată în plus, la patima pentru citit.

Sursa: <https://diez.md/2015/10/28/inedit-un-proiect-de-terapie-prin-lectura-ar-putea-fi-initiat-in-spitalele-din-chisinau/>

Dar să avem în vedere că și oamenii simpli, de la țară au apreciat efectul terapeutic al cititului. Un exemplu evident este cititul Bibliei. Să știți că majoritatea celor care citesc Biblia o citesc nu atât pentru a cunoaște (fiindcă Biblia nu are valoare de enciclopedie), cât pentru a se cufunda într-o transă religioasă; o citesc pentru a găsi în preceptele creștine o alifie pentru dezamăgirea și greutățile vieții lor.

Ca un fapt divers: în prezent, printre cele mai cititoare țări din lume sunt Egiptul și Iranul. Știți de ce? Pentru că acolo lumea citește în transport, citește stând în rând, citește oriunde are prilejul – citește Coranul. E o formă de terapie colectivă, e o biblioterapie, susținută în mod conștient de autoritățile statului, care au înțeles impactul acelei cărți religioase asupra liniștirii sufletești și sociale. Dar mult mai devreme, încă în perioada antică, deasupra intrării unei biblioteci din Egipt scria: „loc pentru întremarea sufletului”. Oamenii, cu mii de ani în urmă erau invitați să facă terapie prin lectură. Și făceau.

Istoria cunoaște și regi și alți demnitari înalți care erau extrem de pasionați de cărți. Despre marele vizir persan Abdul Kassem Ismail, care a trăit în secolul al X-lea, se povestește că avea o bibliotecă uriașă, de peste 100.000 de volume, de care nu se despărțea niciodată. Când pornea într-o călătorie, el încărca uriașa bibliotecă în spinarea a 400 de cămile, formând o caravană nemaipomenită. Cu toate că era vizir și își permitea de toate, se simțea totuși mai confortabil psihologic dacă avea și cărțile alături.

Mai aproape de noi, în perioada primului război mondial, britanicii își tratau soldații răniți pe front nu doar cu pastile, ci și prin aprovizionarea spitalelor cu cărți. Se consideră că mii de soldați britanici au fost tratați de sindromul stresului post-traumatic anume cu ajutorul cărților. Lectura îi ajută să depășească durerea și coșmarul cu care veniseră de pe câmpul de luptă.

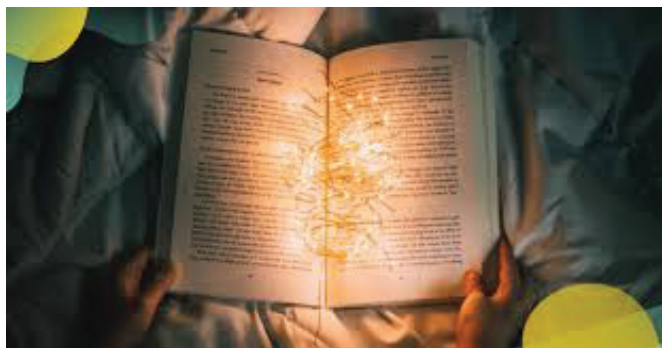
Tot atunci, în 1916, apare pentru prima dată termenul de biblioterapie, fiind utilizat de preotul Samuel Crothers care a susținut în mod ironic că „o carte poate fi stimulent, sedativ, iritant sau somnifer”. Depinde de cartea pe care o alegem. Astăzi există și clinici specializate în biblioterapie; în Londra, bunăoară, doctorii prescriu, cu rețetă, cărți special selectate pentru o tulburare psihică sau alta. Și doctorii au tot temeiu să o facă. Un studiu din 2009 a descoperit că cititul reduce nivelul de stres acut cu 68%, chiar și după numai 6 minute de lectură. Pentru comparație: muzica reduce stresul cu 60%, o ceașcă de ceai sau cafea – cu 54%, o plimbare – cu 42%, un joc video – cu doar 21%.

Deci, a te pierde într-o carte e cea mai bună metodă antistres, de calmare și relaxare, cu efect aproape instant. Avusese dreptate poetul Iosif Brodsky atunci când a spus să citim cărți, fiindcă o carte ne costă mult mai ieftin decât o vizită la psihiatru. Pe timpul lui Brodsky încă nu erau psihoterapeuți, erau doar psihiatri. Cu atât mai salvator era cititul.

Așadar, a te cufunda în lectură e cea mai eficientă formă de evadare din mediul suprasolicitant, din mediul poluat sonor, poluat vizual, poluat informațional. Cartea e un antidot perfect pentru frustrările cotidiene. În plus, cum a spus cineva, cel pasionat de cărți niciodată nu urcă în pat singur.

Ce-i interesant, nu contează ce carte citești, poate fi și ficțiune, și non-ficțiune, și filosofie, și poezie, important e să-ți inducă o stare de plăcere estetică sau filosofică. Important e să te conducă într-o lume unde te simți bine, unde poți comunica în felul și în ritmul tău cu eroii cărții.

Așa cum a spus Marcel Proust, într-un eseu despre citire: „Cărțile nu te obligă la socializare forțată. Ele sunt ca niște prieteni care nu te obligă la nimic. Iar atunci când le părăsim, o facem cu regretul că părăsim o companie atât de confortabilă și inteligentă”. O idee asemănătoare găsim și la Wentworth Dillon, un vechi poet irlandez; el zicea: „alege autorul așa cum alegi un prieten”. Din acel moment încolo, dacă autorul a fost bine ales, cititul va fi ca o confesiune reciprocă.

Sursa: <https://blog.aromateca.ro/>

Pe de altă parte, eu nu recomand cititul rapid, care e la modă azi. Am scris cu un alt prilej că nu-i înțeleg pe cei care se laudă că au citit peste o sută de cărți pe an (sunt și din ăștia, chiar și în Moldova). Asta îmi amintește de concursurile de mâncare la viteză a hamburgerilor, când burta nu mai înțelege de ce a înnebunit gura. Apoi, există un risc specific în cititul la viteză: poți termina cartea înainte să înțelegi că a fost proastă.

Vreau, totuși, să menționez tinerii și sub aspect pozitiv. Contrar impresiilor noastre, se înregistrează în prezent o creștere a nivelului de lectură printre tinerii de 20 de ani. În orice caz, unele studii din Occident arată că tinerii de 20 de ani citesc mai mult decât cei trecuți de 30 de ani. E adevărat că tinerii vizitează mai rar bibliotecile, dar asta se explică prin accesul la cărți în librării, prin comenzile online, prin utilizarea e-bookului.

De ce au început tinerii să citească? Fiindcă a fi inteligent devine din nou prestigios. Din nou este apreciată erudiția, cultura generală, talentul. Cum se zice, smart is the new sexy. Apoi, tinerii de azi au nevoia lor de a se refugia în lectură; în epoca epidemiei de depresie și anxietate, cartea este un leac pentru mulți dintre ei.

În zilele noastre se mai produce un fenomen uimitor: în Occident, dar și în România, există tot mai mulți tineri deștepți, de succes, care abandonează capitala și pleacă..., dar pleacă nu peste hotare, nu, ci pleacă la sat, în provincie, pentru a trăi liber, fără stres, fără goana capitalistă după bani; ei pleacă la sat, la marginea pădurilor și a râurilor, pentru a fi absorbiți de pasiunea grădinăritului, a pescuitului, a cititului.

M-a impresionat mult *Jurnalul unui cititor*, scris de Gabriel Brebenar, un tânăr român împătimit de lecturi, care a ales să părăsească orașul și să se retragă la țară, unde viața e mai simplă, timpul e mai lent, zarva lumii e mai redusă, iar cărțile pot fi citite zilnic, fără ca ceva sau cineva să te distragă de la lectură.

El și-a motivat într-un mod admirabil decizia: „Pot să-mi petrec timpul (adică toată viața) în compania celor mai mari spirite ale lumii: scriitori, filosofi, pictori, sculptori, muzicieni, savanți erudiți. (...) Numai așa simt că nu-mi irosesc zilele, care sunt limitate. Sunt dator să mă înțeleg, să-i înțeleg pe oameni, lumea, în măsura în care există înțelesuri”.

Iată un om care a reușit, fie și pentru scurt timp, să-și creeze un propriu mic Paradis aici, pe Pământ. În această lume grăbită și tulbură, el a găsit, la țară, printre cărți, oaza sa de bucurie și plăcere.

Din aceste exemple învățăm că cititul nu neapărat are un scop, el reprezintă o cale. O chemare. O stare. Cum este înotul pentru corpul însetat de libertatea mișcării, așa e cartea pentru mintea dornică de evadare din mediul prozaic și din șabloanele cotidianului. Cititul e o formă de zen al intelectului. Asta cred că ar trebui să le explicăm celor pe care-i invităm la lectură și să-i ajutăm să găsească o nouă formă de terapie a stresului, poate că cea mai bună terapie.

Sursa: <https://literaturapetocuri.ro/experimenteaza-si-alege-terapia-prin-lectura.html>

Studiu privind preferințele de lectură în rândul elevilor din clasa pregătitoare până la clasa a VIII-a

Laura RUDEANU, documentarist
 coordonator Bibliotecii Școlare și Centre de Documentare și Informare
 coordonator Perfecționare – Personal didactic auxiliar și nedidactic
 Casa Corpului Didactic (CCD) a Municipiului București
 e-mail: cdbuc@gmail.com, laura.rudeanu@ccd-bucuresti

Introducere

Biblioteca Școlii Gimnaziale Nr. 206 din București a fost reamenajată și deschisă pentru împrumut în luna februarie 2018, după o perioadă de mai mulți ani în care, din motive obiective, a fost închisă. Colecția de bibliotecă formată din aproximativ 10.000 de volume a fost actualizată și reorganizată cu acces direct la raft. Au fost aranjate patru rafturi conținând aproximativ 2000 de volume de literatură pentru copii, atât din literatura română cât și universală, clasică sau contemporană, aranjate alfabetic, pe grupe de vârstă.

În decursul lunii februarie toate clasele au fost invitate să viziteze biblioteca școlii. Elevilor le-a fost prezentată biblioteca, sistemul de împrumut, regulamentul de organizare și funcționare. În perioada 20.03.2018-10.06.2018 au fost activi la bibliotecă 351 de elevi și s-au înregistrat 1194 de împrumuturi. Elevilor li s-a permis să își aleagă singuri cărțile pe care le doresc, iar atunci când au solicitat ajutorul au fost îndrumați către lecturile dorite. Toate împrumuturile au fost înregistrate în softul de bibliotecă, fiind folosite în cadrul studiului propus, și anume aflarea preferințelor de lectură în rândul elevilor din învățământul primar și secundar și rolul pe care biblioteca școlară îl joacă în procesul de educație.

Studiul a fost realizat de bibliotecara școlii, Alboiu Carmen.

1. Metodologia cercetării

1.1. Obiectivul cercetării

1.1.1 Obiectiv general: Creșterea rolului bibliotecii școlare în procesul de educație actual.

1.1.2. Obiectiv specific

1.1.2.1. Aflarea preferințelor de lectură în rândul elevilor

1.1.2.2. A se vedea în ce măsură biblioteca școlară vine în întâmpinarea nevoilor de lectură ale elevilor.

1.2. Locul: Studiul a fost realizat în Biblioteca Școlii Gimnaziale Nr. 206 din București.

1.3. Perioada de desfășurare: 20.03.2018 – 10.06.2018

1.4. Grupul țintă: elevii Școlii Gimnaziale Nr. 206 din București, formând un efectiv de 779 de persoane.

Studiul a fost realizat pe două planuri:

1.4.1. Utilizatorii activi: Din efectivul de 779 de elevi din clasele pregătitoare până la clasa a VIII-a, 351 de elevi au fost activi la bibliotecă în perioada studiului, împrumutând cel puțin o carte. Utilizatorii activi reprezintă 45% din efectivul de elevi al școlii.

1.4.2. Utilizatorii inactivi: Din efectivul de 779 de elevi, 428 de elevi au fost inactivi la bibliotecă, reprezentând 55% din efectivul de elevi.

Din rândul utilizatorilor inactivi a fost cuprins în studiu un eșantion format din 30 de elevi din clasele a IV-a – a VII-a, eșantion alcătuit aleatoriu.

1.5. Instrumentul de culegere a datelor

1.5.1. În rândul utilizatorilor activi instrumentul de culegere a datelor a fost **observația**. Datele au fost culese din softul de bibliotecă utilizat, din secțiunea *împrumut* și din secțiunea *cititori*, cu referire la întreaga perioadă.

1.5.2. Instrumentul de culegere a datelor folosit în rândul utilizatorilor inactivi a fost **focus-grupul**. Elevii au fost organizați în grupuri de 6-9 persoane, în funcție de vârstă, grupurile fiind invitate la bibliotecă în perioada 4-8 iunie 2018. Ghidul de interviu folosit cuprinzând 12 întrebări este prevăzut în Anexă.

1.6. Ipoteză

Studiul a pornit de la următoarea ipoteză: cu cât informația este mai accesibilă electronic, cu atât mai puțin sunt folosite sistemele clasice de informare și anume lectura tipăriturilor și, de asemenea, cu atât mai mult scade interesul față de cărți și tipărituri.

2. Rezultatele cercetării

2.1. Utilizatorii activi

În perioada 20 martie-10 iunie 2018 din efectivul de 779 de elevi ai Școlii Gimnaziale Nr. 206, București au fost activi la biblioteca școlii 351 de elevi, reprezentând 45% din efectivul de elevi.

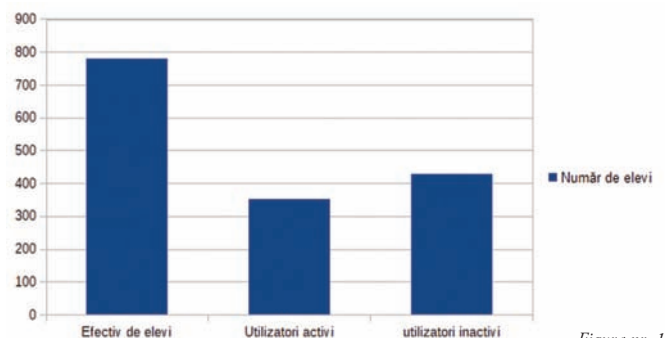

Figura nr. 1

Dintre utilizatorii activi, 285 sunt elevi din clasele primare, reprezentând 81% din totalul utilizatorilor activi, iar 66 sunt elevi din clasele gimnaziale, reprezentând 19% din totalul utilizatorilor activi.

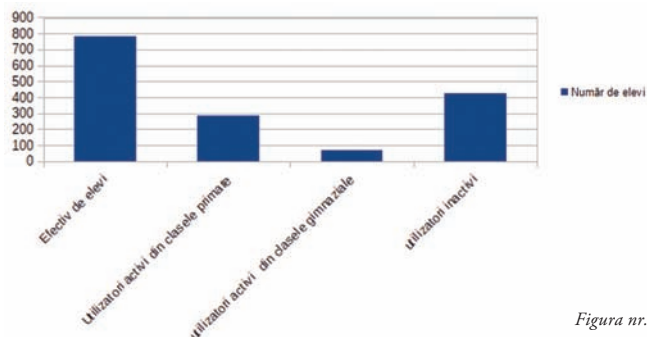

Figura nr. 2

În perioada menționată au fost înregistrate 1.194 de împrumuturi. Din totalul împrumuturilor, 103 au fost cărți solicitate ca făcând parte din lectura obligatorie de la clasă, reprezentând 8,62% din totalul împrumuturilor, iar 1091 au fost cărți împrumutate de elevi prin alegere liberă, acestea reprezentând 91,37 din totalul împrumuturilor înregistrate în perioada de referință.

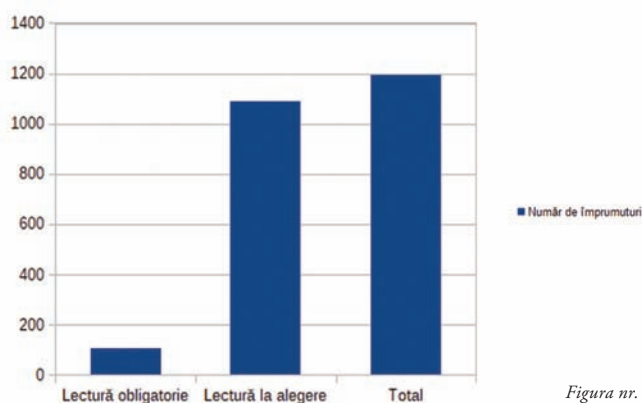

Figura nr. 3

În urma analizării softului de bibliotecă folosit, secțiunea împrumuturi, au fost notate cele mai relevante informații:

- Cea mai citită carte a fost *Jurnalul uni puști* de Jeff Kinney publicată la Editura Arthur, lectură la alegere, solicitată de elevi începând din clasa I și până la clasa a VI-a. Astfel, pentru cele 10 volume aflate la raft au fost înregistrate 51 de împrumuturi în perioada menționată (figura nr. 4). Titlul a fost mult mai solicitat decât a putut fi oferit.

- Pe locul al doilea la numărul de împrumuturi se situează *Biblia*. Pentru cele 16 volume, diferite versiuni ilustrate și povestite pe înțelesul copiilor, au fost înregistrate 29 de împrumuturi, lectură aleasă de elevii de la clasele pregătitoare, până la clasa a V-a.

- Pe locul al treilea ca număr de împrumuturi este volumul *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă, lectură solicitată ca fiind obligatorie la clasa a IV-a. Astfel, în perioada 20 martie-10 iunie au fost înregistrate 28 de împrumuturi pentru 25 de volume.

- Tot cu 28 de împrumuturi este *Lecția de desen*, cele 21 de volume aflate la raft fiind solicitate cel mai adesea de elevii din clasele a IV-a până la a VI-a.

- Pe locul al patrulea se situează *Povești* de Ion Creangă, titlu solicitat de elevi din clasele a II-a și a III-a ca fiind lectură obligatorie. Pentru 16 volume aflate la raft s-au înregistrat 24 de împrumuturi în perioada menționată.

- Tot 24 de împrumuturi au fost înregistrate pentru cele 4 volume aflate la raft, intitulate *Pinguinii domnului Popper* de Richard și Florence Atwater.

- Pentru cele 5 volume de *Însemnările unei puștoaice* de Rachel Renee Russell au fost înregistrate 21 de împrumuturi, lectură aleasă de eleve începând din clasa a II-a și până în clasa a VI-a. Titlul a fost mult mai solicitat decât a putut fi oferit.

- *Confesiunile unui prieten imaginar* de Michelle Cuevas a fost un titlu împrumutat de 17 ori de elevi începând de la clasa a III-a până la clasa a VII-a, fiind solicitat atât ca lectură obligatorie la clasa a VI-a, cât și ca lectură la alegere. La raft se află 5 volume.

- Cu 15 împrumuturi înregistrate a fost *Ivan cel fără de seamăn* de Katherine Applegate (5 volume la raft) și *75 de sfaturi pentru a supraviețui la școală* de Maria Frisa (2 volume la raft), titluri solicitate de elevi ca lectură la alegere (figura nr. 4).

- Cele 2 volume de *Charlie și fabrica de ciocolată* de Roald Dahl au fost împrumutate în perioada studiului de 14 ori, atât ca lectură obligatorie cât și la alegere.

- *Shiloh* de Phyllis Reynolds Naylor, 3 volume la raft, au fost împrumutate de 12 ori în perioada studiului, ca lectură la alegere.

- Pentru cele 7 volume *Povești la telefon* de Gianni Rodari au fost înregistrate 12 împrumuturi.

- Dintre cele 113 volume aflate la raft scrise de Jules Verne au fost împrumutate 12 volume, ca lectură la alegere.

- Ca lectură obligatorie au mai fost solicitate 7 volume de *Basme* de diverși autori, la raft aflându-se 70 de volume.

- Pentru *Momente și schițe* de I. L. Caragiale, lectură obligatorie la clasele a II-a și a V-a, au fost înregistrate 7 împrumuturi în perioada studiului.

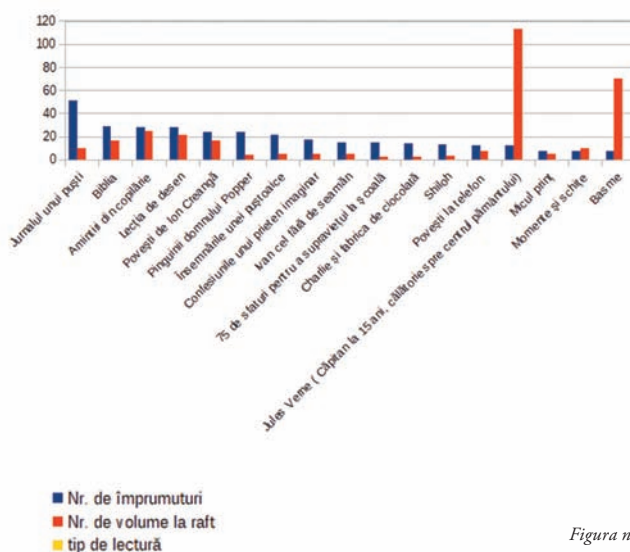

Figura nr. 4

Dintre volume de literatură universală pentru copii care sunt în bibliotecă și pentru care nu s-au înregistrat împrumuturi în perioada studiului se numără:

- romanele scrise de Alexandre Dumas
- romanele scrise de Karl May
- 1001 de nopți

Nici literatura română nu a fost între preferințele elevilor. Observații pe care le considerăm reprezentative sunt redată în figura nr. 5.

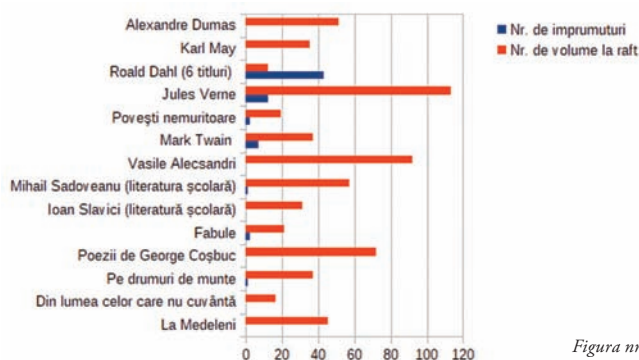

Figura nr. 5

De asemenea, nu s-au înregistrat decât 12 împrumuturi pentru cărți aparținând altor domenii în afara literaturii: 3 împrumuturi din domeniul istorie, 6 împrumuturi din domeniul științele naturii, 1 împrumut din domeniul muzică, 2 împrumuturi din domeniul geografie. Reamintim cele 28 de împrumuturi pentru *Lecția de desen*.

Solicitări pentru împrumut din partea utilizatorilor care nu au putut fi onorate

În perioada desfășurării studiului elevii au solicitat, pentru împrumut, mai multe volume care nu există în bibliotecă sau sunt prea puține comparativ cu cererea. Dintre acestea amintim:

- *Minunea* de R.J. Palacio (cerută de elevii din clasa a VI-a, ca lectură obligatorie);
- *Zâmbește* de Raina Telgemeier (cerută de elevii din clasa a VI-a, ca lectură obligatorie);
- *O buclă în timp* de Madeleine L'Engle (cerută de elevii din clasa a V-a, ca lectură obligatorie);
- *Băiatul cu pijamale în dungă* de John Boyne (cerută de elevii din clasa a VI-a, ca lectură obligatorie);
- *Bunicuța hoțomană* de David Walliams (cerută de elevii din clasa a IV-a ca lectură obligatorie);
- *Harry Potter* de J. K. Rowling (cerută de elevii din clasa a III-a ca lectură obligatorie);
- *Viața lui Mihai Eminescu* de G. Călinescu (cerută de elevii din clasa a V-a ca lectură obligatorie);
- *Mica sirenă* de C. H. Andersen (cerută de elevii din clasa a II-a ca lectură obligatorie);
- *Oscar și Tanti Roz* de Eric Emmanuel Schmitt (cerută de elevii din clasa a V-a ca lectură obligatorie);
- *Romane* de Agatha Christie (cerute de elevii din clasa a VI-a ca lectură obligatorie);
- *Romane* de Rodica Ojog-Brașoveanu (cerută de elevii din clasa a VI-a ca lectură obligatorie);
- *Eu sunt Malala* de Malala Yousafzai cu Patricia McCormick (cerută de elevii din clasa a V-a ca lectură obligatorie).

Concluzii

În urma analizării softului de bibliotecă secțiunea împrumuturi, precum și a alegerilor făcute de utilizatorii activi s-a observat că aceștia au preferat cărțile noi și care se citesc ușor, cărți de literatură contemporană. Deseori răsfoiau cărțile și le refuzau pe cele cu scris mic, motivând că se citesc greu, comportament observat la elevii de toate vârstele.

S-a putut observa, de asemenea, o preferință pentru cărțile publicate de Editura Arthur.

În foarte puține situații au fost împrumutate cărți cu aspect învechit (mai puțin de 20 de împrumuturi). Literatura română nu este între preferințele elevilor.

Colecția de bibliotecă nu corespunde în totalitate preferințelor de lectură a elevilor.

2.2. Utilizatorii inactivi

Din efectivul de 779 de elevi al Școlii Gimnaziale Nr. 206, 428 de elevi au fost inactivi la bibliotecă în perioada 20 martie-08 iunie 2018, reprezentând 55% din efectivul de elevi (figura nr. 1). Pentru a afla preferințele de lectură ale utilizatorilor inactivi și modalitatea prin care aceștia pot fi atrași către biblioteca școlară a fost desfășurată o altă etapă a studiului în perioada 4-8 iunie 2018. În acest scop au fost cuprinși în studiu 30 de elevi din clasele a IV-a, a V-a, a VI-a și respectiv a VII-a, eșantion format aleatoriu.

Au fost alcătuite 4 grupuri omogene pe criteriu *vârsta* care au fost invitate la bibliotecă. Metoda de culegere a datelor a fost focus-grupul, care a durat 30-45 de minute, iar ghidul de interviu este cuprins în Anexă. Întrebările au fost deschise, nu au fost oferite variante de răspuns, răspunsurile elevilor fiind notate de moderator.

S-a observat o tendință spre conformitate, în special în grupul din clasele a VII-a, dar considerăm că rezultatele sunt destul de relevante. În continuare va fi abordată pe rând fiecare întrebare.

a) Câte cărți ați citit în ultimul an (cu aproximație)? Puteți menționa câteva titluri?

Pentru a evita ca respondenții să se influențeze între ei, la această întrebare, singura de altfel, li s-a cerut să răspundă în scris. Din răspunsurile date s-a observat că cele mai multe cărți au fost citite de elevii din clasele a VI-a (aceștia notând pe foaia de răspuns și cele mai multe titluri), iar cele mai multe cărți începute și neterminate au fost în rândul elevilor din clasele a VII-a, (4 elevi din 9). Cel mai puțin au citit elevii din clasele a V-a. Dintre elevii participanți la studiu doar doi elevi au răspuns că nu au citit nicio carte în ultimul an, iar 5 elevi au citit mai mult de 10 cărți. (figura nr. 6)

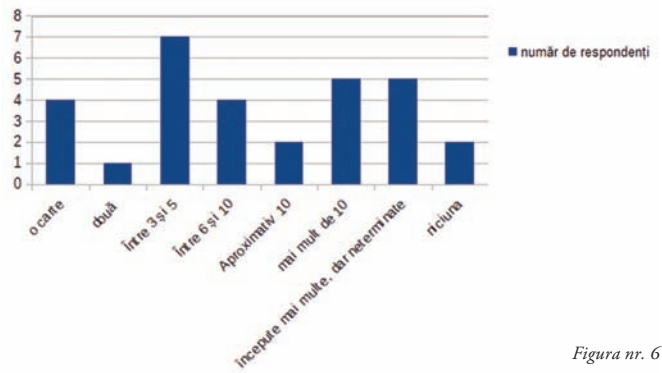

Figura nr. 6

Dintre cei 28 de elevi care au răspuns că au citit cel puțin o carte, 2 nu au notat niciun titlu pe motiv că nu își amintesc ce au citit. Ceilalți 26 au notat în total 61 de titluri unice, în total fiind nominalizate 74 de titluri. Pentru a se vedea preferințele lor de lectură redăm lista cu titlurile notate de respondenți, exact așa cum au fost notate de aceștia. Menționăm că doar 21 de titluri se regăsesc în colecția bibliotecii noastre.

1. *10 negrii mititei* (1 nominalizare)
2. *75 de sfaturi pentru a supraviețui în tabără* (1 nominalizare)
3. *Albinele și stupul* (1 nominalizare)
4. *Amintiri din copilărie* (2 nominalizări)
5. *Amos e rătăcit* (1 nominalizare)
6. *Arduino pentru începători* (1 nominalizare)
7. *Biblioteca sufletelor* (1 nominalizare)
8. *Bună seara, Melania* (1 nominalizare)
9. *Bunicuța hoțomană* (2 nominalizări)
10. *Căminul copiilor deosebiți* (1 nominalizare)
11. *Căpitan la 15 ani* (2 nominalizări)
12. *Cei doi teribili* (1 nominalizare)
13. *Charlie și fabrica de ciocolată* (2 nominalizări)
14. *Cine a fost Marco Polo* (1 nominalizare)
15. *Cișmigiu and Comp.* (1 nominalizare)
16. *Coraline* (1 nominalizare)
17. *Crenshaw* (2 nominalizări)
18. *Crima din Orient Express* (1 nominalizare)
19. *Din 7 în 7* (1 nominalizare)

20. *Divergent* (1 nominalizare)
21. *Enzo* (1 nominalizare)
22. *Eu, robotul* (1 nominalizare)
23. *Fugi băiete, fugi!* (1 nominalizare)
24. *Greierul de la metrou* (1 nominalizare)
25. *Harry Potter* (4 nominalizări)
26. *Hoțul fulgerului* (1 nominalizare)
27. *Însemnările unei puștoaice* (2 nominalizări)
28. *Insula delfinilor albaștri* (2 nominalizări)
29. *Insula roboșilor* (1 nominalizare)
30. *Insurgent* (1 nominalizare)
31. *Ivan cel fără de seamăn* (1 nominalizare)
32. *Jocurile foamei* (1 nominalizare)
33. *Jurnalul unui puști* (1 nominalizare)
34. *La Medeleni* (1 nominalizare)
35. *Legendele Olimpului* (1 nominalizare)
36. *Luminile nordului* (1 nominalizare)
37. *MANGA* (2 nominalizări)
38. *Matilda* (1 nominalizare)
39. *Mătușica îngrozitoare* (2 nominalizări)
40. *Micuța, fetița din Israel* (1 nominalizare)
41. *Micușele doamne* (1 nominalizare)
42. *Mituri romane* (1 nominalizare)
43. *Moarte pe Nil* (1 nominalizare)
44. *O buclă în timp* (2 nominalizări)
45. *Orașul pustiu* (1 nominalizare)
46. *Oscar și Tanti Roz* (2 nominalizări)
47. *Pinguinii domnului Popper* (1 nominalizare)
48. *Pirații din Caraibe* (1 nominalizare)
49. *Povestea unui omuleț* (1 nominalizare)
50. *Povești japoneze* (1 nominalizare)
51. *Povești nemuritoare* (1 nominalizare)
52. *Răzbunarea lui Salazar* (1 nominalizare)
53. *Romanul adolescentului miop* (2 nominalizări)
54. *Secretul mulțumirii* (1 nominalizare)
55. *Testamentul lui Hitler* (1 nominalizare)
56. *Tom Sawyer* (1 nominalizare)
57. *Un bunic de milioane* (1 nominalizare)
58. *Urișul prietenos* (1 nominalizare)
59. *Vântul bate la ușă* (1 nominalizare)
60. *Vișul unui fotbalist* (1 nominalizare)
61. *Vrăjitoarele* (1 nominalizare)
62. nu-mi amintesc (2 răspunsuri)

b) Cine a ales cărțile pe care le-ați citit?

Dintre cei 28 de elevi care au citit, 10 au răspuns că toate cărțile citite au fost alese de ei singuri. 12 respondenți au citit atât cărți alese singuri, cât și cărți alese de profesori. Din răspunsuri se poate observa o influență tot mai mare a profesorilor asupra preferințelor de lectură odată cu creșterea vârstei. Astfel, dacă la clasa a IV-a doar 2 respondenți au citit cărți alese de profesori respectiv învățătoare, la clasa a VI-a și a VII-a 13 respondenți au citit cărți alese de profesori. Doar 7 elevi au citit cărți alese exclusiv de alte persoane, acestea fiind părinții, în cazul elevilor din clasele a IV-a și a V-a și profesorii, în cazul elevilor din clasele a VI-a.

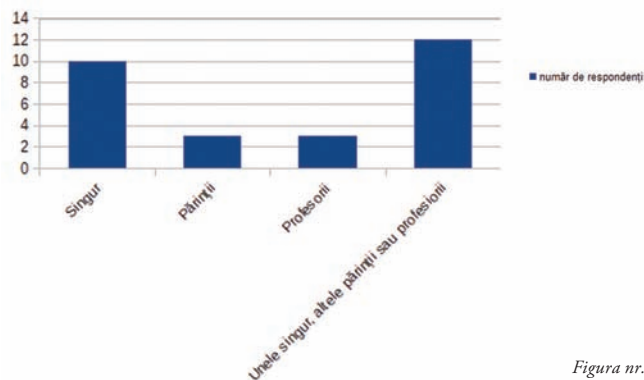
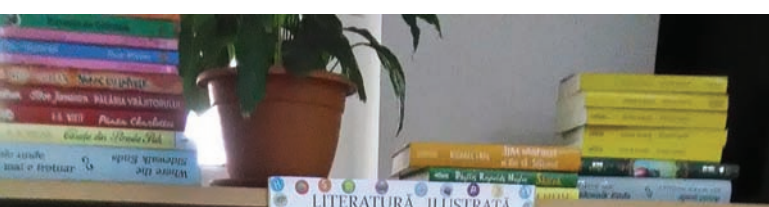

Figura nr. 7

c) De unde ați avut cărțile pe care le-ați citit?

Dintre cei 28 de elevi care au citit cel puțin o carte, doar 5 au citit cărți pe care le aveau deja acasă. Cei mai mulți însă și-au cumpărat cărțile, mai exact 19 elevi. De la alte biblioteci au împrumutat cărți, în ultimul an, 6 elevi. Aici a fost menționată Biblioteca Metropolitană București de către 4 elevi, iar alți 2 au menționat biblioteca bisericii pe care o frecventează și respectiv biblioteca instituției la care este angajată mama elevului. Doar 2 elevi au împrumutat cărți de la prieteni, iar 2 au citit cărți în format electronic, de pe internet.

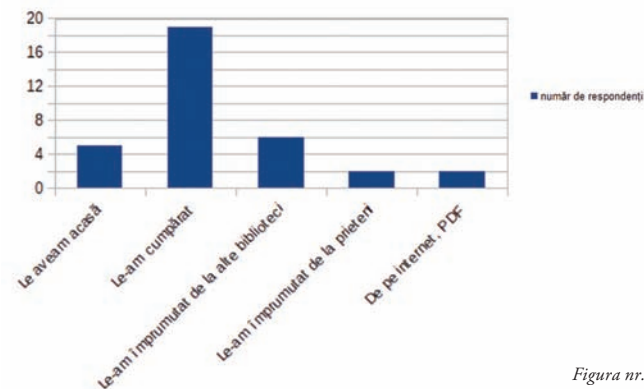

Figura nr. 8

d) De obicei cine vă influențează în alegerea cărților pe care le citiți?

Discutând despre modalitatea de alegere a lecturilor și despre influențe în alegerea lecturilor se poate vedea că cea mai mare influență o au profesorii, și aceasta în special la clasele a VI-a și a VII-a (11 elevi citează fiind influențați de profesori). 9 elevi de obicei își aleg singuri cărțile pe care să le citească în funcție de titlu, de aspectul cărții, de recenzie de pe copertă. În cazul a 4 elevi, mass-media (reclamele de pe internet) au o influență în alegerea cărților, și același număr de respondenți sunt influențați de colegi în alegerea lecturilor.

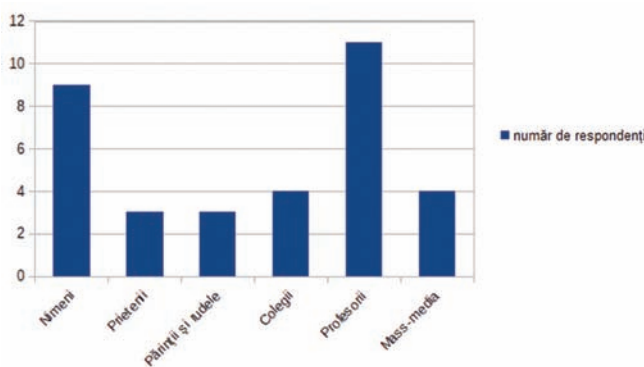

Figura nr. 9

e) Cât de des citești?

La această întrebare, din grupul de 9 elevi din clasele a VII-a, 4 elevi au răspuns că citesc zilnic, iar 2 au răspuns că citesc în weekend. Cel mai puțin citesc elevii de clasa a V-a, 2 răspunzând că citesc rar, unul o carte la 5-6 luni, iar altul o dată pe an. Doar un elev din clasa a V-a citește zilnic, iar altul aproape zilnic. În grafic sunt cuprinse răspunsurile tuturor celor 30 de elevi participanți la studiu.

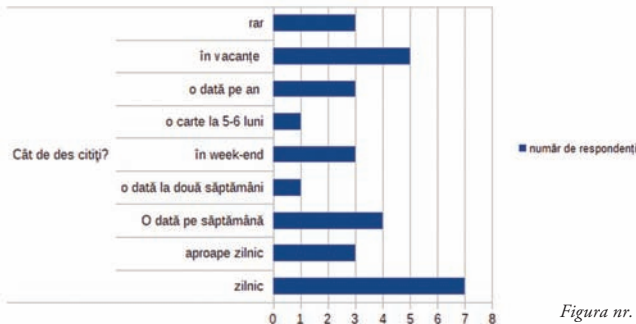

Figura nr. 10

f) Ce faceți când vi se dă de la școală de citit obligatoriu o operă literară?

Răspunsurile elevilor participanți la studiu sunt cuprinse în graficul reprezentat prin figura nr. 11. Elevii din clasele a IV-a au răspuns că au avut de citit obligatoriu doar o carte și anume „Amintiri din copilărie” de Ion Creangă și au citit-o. Dintre elevii din clasele a V-a doar unul a răspuns că citește, chiar dacă nu îi place opera respectivă, iar 5 dintre respondenți nu citesc deloc. 5 elevi citesc doar rezumatul sau se uită la film, 3 elevi citesc doar dacă le place.

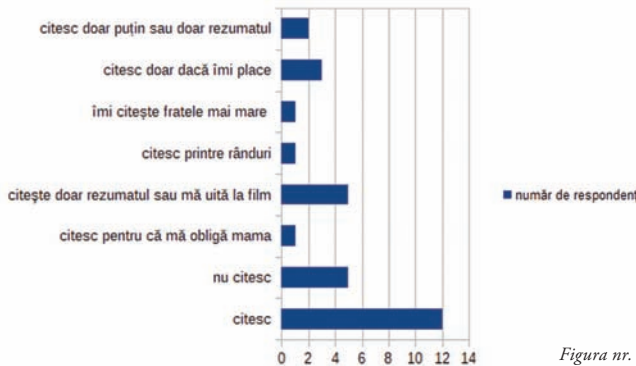

Figura nr. 11

g) În general vă face plăcere să citești sau citești doar pentru că sunteți constrânși?

Întrebați dacă de obicei citesc cu plăcere, toți elevii din clasele a VII-a participanți la studiu au răspuns că da, în timp ce dintre elevii din clasele a V-a, doar 2 citesc cu plăcere de obicei, iar 7 nu citesc cu plăcere. Elevii din clasele a VI-a citesc cu plăcere în funcție de carte. În figura nr. 12 sunt cuprinse toate răspunsurile elevilor participanți la studiu: 13 elevi de obicei citesc cu plăcere, 10 elevi nu citesc cu plăcere, 7 elevi citesc cu plăcere în funcție de carte.

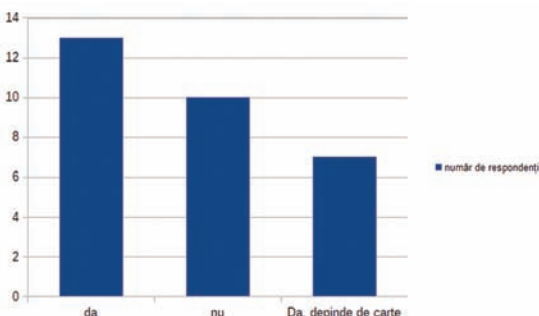

Figura nr. 12

h) Cum sunt cărțile pe care le citești cu plăcere?

Vorbind despre cărțile pe care le citesc cu plăcere, elevii din clasele a IV, a V-a și a VI-a au luat în considerare și aspectul fizic al cărților, în timp ce pentru elevii din clasele a VII-a acesta nu mai contează. Elevii dintr-a VII-a preferă cărți de aventură (6 respondenți), acțiune, științifico-fantastice. Elevii din clasele a IV-a preferă cărțile amuzante (3 respondenți). Au fost și 2 elevi care au răspuns că citesc doar cărți de la editura Arthur. În figura nr. 13 sunt sintetizate toate răspunsurile elevilor referitoare la caracteristicile cărților pe care le citesc cu plăcere.

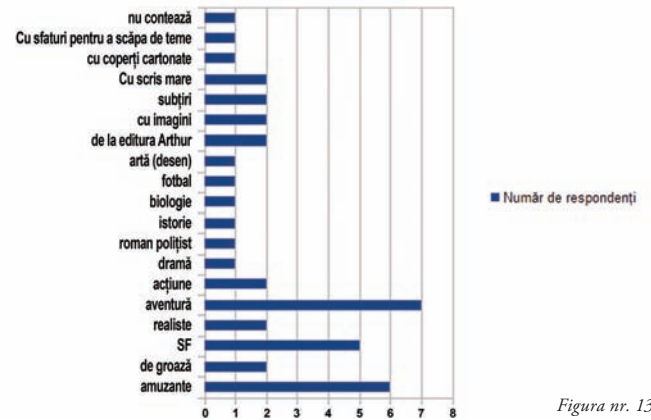

Figura nr. 13

i) Cât timp petreceți pentru efectuarea temelor?

Și când este vorba despre timpul petrecut pentru efectuarea temelor, elevii din clasele a V-a se remarcă. Ei sunt cei care acordă cel mai puțin timp acestor activități, un elev răspunzând că nu face teme, iar 5 elevi alocă maxim 30 de minute pe zi efectuării temelor. Cel mai mult timp petrec elevii din clasele a VI-a, 2 dintre aceștia alocând 3-4 ore pe zi efectuării temelor, iar un elev între 2 și 3 ore. Cei mai mulți elevi însă alocă temelor între 1 și 2 ore pe zi. Răspunsurile celor 30 de elevi participanți la studiu sunt cuprinse în figura nr. 14.

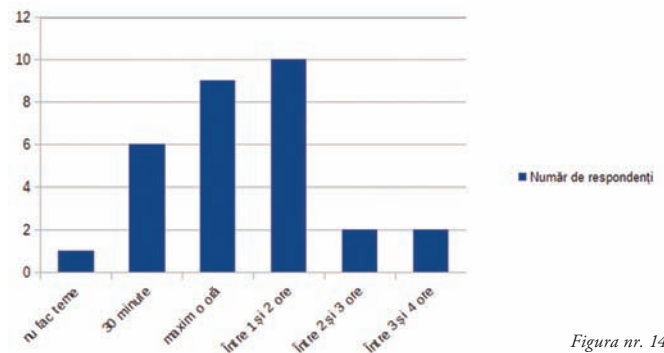
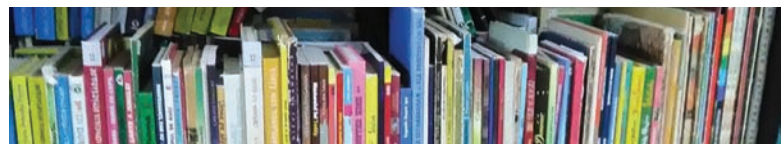

Figura nr. 14

j) Cum vă petreceți timpul liber?

Cu această întrebare nu s-a urmărit specificarea unor activități în detaliu; ca de exemplu nu s-au cerut explicații dacă joaca este pe telefon, în aer liber sau cu prietenii, ci s-a urmărit modalitatea în care este perceput cititul în raport cu timpul liber. Astfel, s-a observat că deși elevii din clasele a VI-a citesc cel mai mult, doar 2 elevi au răspuns că în timpul liber citesc. Elevii din clasele a VII-a au refuzat să răspundă la această întrebare, câțiva dintre ei motivând că nu au timp liber, un singur elev răspunzând că are timp liber doar în week-end și îl petrece împreună cu familia.

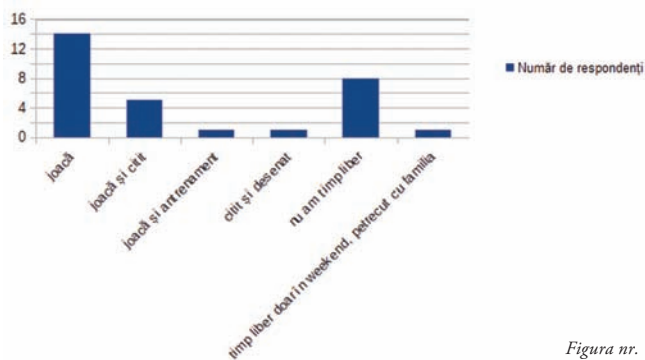

Figura nr. 15

k) De ce nu ați împrumutat până acum nicio carte de la biblioteca școlii?

Vorbind despre cauzele pentru care nu au apelat la serviciile de bibliotecă, elevii din clasele a VII-a au răspuns că nu au avut timp (4 respondenți). 7 elevi dintre cei participanți la studiu au răspuns că au destule cărți acasă, iar 6 elevi au răspuns că vor să fie cărțile lor, pe care să le păstreze. Practic, 50% dintre respondenți citesc doar cărțile care le aparțin. 3 elevi au răspuns că nu împrumută cărți de la bibliotecă de teamă, fie ca să nu le rupă și să trebuiască să le plătească, fie să nu fie certați de părinți că și-au ales singuri cărțile. Un sigur elev a răspuns că nu a împrumutat cărți pentru că nu îi place să citească, iar 2 elevi au motivat că le-a fost lene să vină la bibliotecă, aceasta fiind cam departe de sala de clasă.

Figura nr. 16

l) În general credeți că se găsesc la biblioteca școlii cărțile pe care le citiți voi?

Elevilor li s-a cerut părerea referitoare la colecția de bibliotecă, dacă ar conține cărțile pe care ei le citesc. 17 respondenți (56%) consideră că de multe ori se regăsesc în colecția de bibliotecă acele cărți pe care ei le citesc, pe când 10 respondenți consideră că în colecția de bibliotecă se regăsesc doar cărți necesare pentru școală. Doar 2 elevi au răspuns că în general în biblioteca școlii nu cred că sunt cărțile pe care ei le citesc.

Figura nr. 17

Concluzii

Din informațiile culese concluzionăm că elevii citesc destul de puțin, lectura nefiind o modalitate de petrecere a timpului liber, dar încă citesc.

Preferă să aleagă singuri cărțile pe care să le citească, alegând cărțile noi, de literatură contemporană, care se citesc ușor. Profesorii au însă o influență destul de mare asupra lecturii în rândul elevilor de clase gimnaziale.

În general, elevii nu folosesc cărțile ca sursă de informare.

Încrederea elevilor în calitatea serviciilor oferite de bibliotecă ar crește dacă ar fi mai actualizată colecția, astfel încât să vină în întâmpinarea nevoilor și preferințelor de lectură ale utilizatorilor.

Anexă

- Câte cărți ați citit în ultimul an (cu aproximație)? Puteți menționa câteva titluri?
- Cine a ales cărțile pe care le-ați citit?
- De unde ați avut cărțile pe care le-ați citit?
- De obicei cine vă influențează în alegerea cărților pe care le citiți?
- Cât de des citiți?
- Ce faceți când vi se dă de la școală de citit obligatoriu o operă literară?
- În general vă face plăcere să citiți sau citiți doar pentru că sunteți constrânși?
- Cum sunt cărțile pe care le citiți cu plăcere?
- Cât timp petreceți pentru efectuarea temelor?
- Cum vă petreceți timpul liber?
- De ce nu ați împrumutat până acum nicio carte de la biblioteca școlii?
- În general credeți că se găsesc la biblioteca școlii cărțile pe care le citiți voi?

Biblioteca Orășenească „George Bacovia” Buhuși

Eduard Ioan MIHĂILĂ, responsabil bibliotecă
 prof. Ion FERCU, responsabil bibliotecă
 Biblioteca Orășenească „George Bacovia” Buhuși
 e-mail: *biblioteca.buhusi@yahoo.com*

Biblioteca orășenească „George Bacovia” este continuatoarea altor biblioteci care au funcționat în orașul Buhuși. I s-a atribuit numele de „George Bacovia” în anul 1996 la inițiativa organizației culturale „Renașterea” Buhuși, deoarece poetul George Bacovia, pe numele său real George Vasiliu, s-a născut la Bacău, la 4 septembrie 1881. S-a spus despre el că e un simbolist, dar că își depășește epoca, aparținând poeziei române moderne.

Începând cu anul 1921, Liga culturală a muncitorilor buhușeni a înființat prima bibliotecă cu scopul de a culturaliza cetățenii orașului, în mare parte muncitori; a fost distrusă în anul 1941, în timpul rebeliunii legionare.

În anul 1923, Adunarea generală a Băncii „Sporul”, la 4 martie, a hotărât înființarea unei biblioteci populare, punând la dispoziție suma de 5.000 de lei pentru achiziționarea de carte, bibliotecară fiind casiera băncii.

În procesul verbal de inspecție din octombrie 1926 se arată că în localul Băncii populare „Sporul” funcționa biblioteca populară „Lumina”, care avea un număr de 924 de volume, legate în cea mai mare parte, care erau cumpărate de bancă și puse la dispoziția publicului cititor în schimbul taxei de 10 lei lunar. Erau cărți cu un conținut literar, științific, de igienă și de medicină populară, legi și cărți cooperatiste, precum și revistele *Viața populară* și *Albina*. Biblioteca băncii „Sporul” s-a dezvoltat repede, ajungând să aibă, la 21 aprilie 1927, peste 1.500 volume.

Conducătorii băncii au intenționat să construiască, alături de localul nou, pe terenul acesteia o „casă de citire cu bibliotecă”. Până la urmă, s-a primit o suprafață mai mică dată de Casa Centrală a Împroprietăririi din terenul rezervat lărgirii orașului. Biblioteca era „cercetată” mai mult în timpul vacanțelor școlare de către elevi și mai puțin de ceilalți locuitori.

În anul 1930, funcționarii Fabricii de postav Buhuși, simțind nevoia de carte de specialitate, au înființat o bibliotecă cu profil specific fabricii.

În 1966, muncitoarea filatoare Hudici Vera, absolventă de liceu, ia în primire biblioteca tehnică a fabricii de postav Buhuși, înlocuindu-l pe Bejan Vasile, ulterior absolvind cursurile de biblioteconomie.

Cabinetul tehnic era format din bibliotecă și biroul de invenții și inovații condus de Livezeanu Dumitru; cabinetul a fost coordonat de ing. Pavel Valentin.

Biblioteca număra 5.300 de cărți de specialitate textilă, lucrări de cercetare, reviste de specialitate din țară și străinătate, colecții de legi și decrete, standarde și STAS-uri pentru întreaga

activitate textilă și mecanică. Făceau parte din colectivul de cercetare al fabricii condus de Melman Carol, ing. Braitman Boris, ing. Pavel Valentin și ing. Schulman, colectiv care s-a ocupat de buna desfășurare a activității bibliotecii.

Cabinetul tehnic avea o revistă proprie care cuprindea lucrări de cercetare, noutăți textile și noutăți editoriale. Număra peste 2.500 de cititori pe an. Fiecare secție și serviciu aveau bibliotecă volantă cu cele necesare activității lor.

Se organizau schimburi de experiență cu fabricile similare din Bacău, Târgu Neamț, Brașov, Cislădie. Conducerea fabricii atribuia sume importante pentru achiziționarea de cărți noi, reviste și lucrări de cercetare, fiind cea mai dotată bibliotecă, la fel ca a Institutului de Cercetări Textile din București. În anul 2000 întreaga bibliotecă a fost casată.

În clădirea fostului Teatru popular, în anul 1933, a funcționat biblioteca „Albina”, clădire care a ars la 1 mai 1961, după defilarea, tradițională la acea vreme, a oamenilor muncii.

*Teatrul Popular Buhuși – sediul Bibliotecii „Albina”, 1933,
 str. Republicii nr. 16
 Sursa: arhiva personală a autorului*

La menținerea locuitorilor orașului în obscuritate au contribuit mai mulți factori. De satisfacerea adevăratelor necesități culturale ale locuitorilor nu se interesa nimeni. Funcția culturală a orașului era limitată, deservind numai elementele burgheze, patronale. Orașul avea doar biblioteci mici, școlare. Unitățile culturale dispuneau de un număr redus de cărți și de alte publicații. Conținutul lor era îmbibat de obscurantism și șovinism, fapt ce urmărea, în mod conștient, să „otrăvească” mințile cititorilor. Cărțile cu conținut progresist

erau îndepărtate din biblioteci cu scopul de a lipsi pe muncitori și pe țărani de a cunoaște adevărul. Așa s-a întâmplat și cu operele scriitorului Mihail Sadoveanu, care au fost arse în timpul dictaturii militar-fasciste, în centrul orașului.

Iată cum a evoluat știința de carte în orașul Buhuși între anii 1899-1930:

	1899		1930	
	persoane	%	persoane	%
Populația totală a orașului	3604	100	8655	100
Total populație de la 7 ani în sus	2778		6918	
Știutori de carte	873	31,43	4659	67,20
Instrucție extrașcolară și cu școală nedeclarată	-	-	16	-
Instrucție primară	-	-	4091	-
Instrucție secundară	-	-	307	-
Instrucție profesională	-	-	170	-
Instrucție universitară	-	-	29	-
Alte școli profesionale	-	-	9	-
Știință de carte nedeclarată	-	-	37	-
Neștiutori de carte	1905	68,57	2259	32,80

Anul 1949 este anul când Sfatul popular al orașului a avizat înființarea Bibliotecii orașenești căreia i s-au alocat bani pentru achiziționarea a 1.100 de volume. În timp, denumirea bibliotecii a devenit centrală raională, deoarece a avut în subordinea sa toate bibliotecile comunale, arondate fostului raion Buhuși.

Până în 1971 numărul volumelor a crescut la 40.000. Majoritatea cărților erau impuse de regimul de la acea vreme, prioritate aveau cărțile social-politice și de propagandă, tehnice – din toate domeniile de activitate: știință, geografie, istorie, matematică, fizică, astronomie, agricultură, biografii, chimie, filozofie, psihologie, beletristică, critică literară, în special literatură rusă și română. În prezent, aproximativ 5% din totalul de carte existent îl reprezintă bibliografia celor mici.

În perioada 1949-1951 a existat și biblioteca „Steinberg”, denumire dată după numele unui fabulist evreu. Nu se cunosc date despre activitatea ei.

În același an, 1949, Sfatul Popular al orașului Buhuși avea în subordinea sa mai multe societăți, evidențiindu-se în mod deosebit brutăria „Nicolae Bălcescu” și „Restaurantul comunal nr. 1”, având ca administratori pe Aba Steinberg și, respectiv, pe Mazăre Gheorghe, societăți care au sprijinit financiar în fiecare lună activitatea de achiziție de carte pentru bibliotecă, cu suma de 10.000 de lei.

În anul 1951, Sfatul Popular Raional Buhuși, prin Comisia de documentare – secția artă și cultură – a dat denumirea bibliotecii de central-raională și, așa cum am reamintit, având în subordine toate bibliotecile sătești și comunale existente în acea perioadă, arondate raionului Buhuși.

Prin trimiterea bibliotecilor mobile, biblioteca din Buhuși a ajutat cu materiale, legate de problema agriculturii, toate bibliotecile aflate în subordine – Bahna, Blăgești, Borlești, Buda, Căndești, Frumoasa, Gârleni, Ilieși, Galbeni, Lespezi, Ruptura, Români, Podoleni, Valea lui Ion, Zănești.

În paralel cu activitățile bibliotecii, s-a înființat stația de radioficare a orașului, cu sediul pe str. 9 Mai, ulterior mutată în incinta bibliotecii orașenești din str. Nicolae Bălcescu nr. 64-66 și Republicii 21, având ca locație fostul Dispensar orașenesc. Din 1987 a funcționat în spațiul actual al Bibliotecii orașenești „George Bacovia” din str. Republicii 18, până la desființare, în anul 1991.

Primul sediu al bibliotecii, str. N. Bălcescu nr. 64-66
Sursa: arhiva personală a autorului

Stația de radioficare a orașului, prin emisiunile, la început, săptămânale, iar apoi, de câte ori era necesar, furniza populației orașului și comunei Racova informații despre activitățile socio-profesionale ale instituțiilor de pe raza orașului, comunicări ale Primăriei și ale Consiliului local.

Responsabilii bibliotecii erau și responsabilii stației, Ferlușcă Ion, de la începutul funcționării și până în anul 1984, Chelaru Vasile – 1984-1985 – iar din anul 1985 și până la desființare, anul 1991, Silvaș Gheorghe.

Emisiunile radio-difuzate prezentau aspecte din toate ramurile de activitate ale societăților existente la acea vreme, informații din domeniul politic, social, cultural-sportiv, celor peste 3.100 de abonați, inclusiv întreprinderilor și societăților comerciale de pe raza orașului.

Iată cum se reflectă, în date, evoluția numărului de abonamente, în perioada 1959-1991:

- 1959 – 2509 abonați;
- 1960 – 2588 abonați;
- 1965 – 2818 abonați;
- 1970 – 3280 abonați, număr ce a rămas neschimbat, până la desființare.

Primul sediu propriu al bibliotecii a fost pe str. Nicolae Bălcescu nr. 64-66, dar insuficient ca spațiu pentru numărul existent de volume. Spațiul nu corespundea nici din punct de vedere igienico-sanitar, ceea ce a determinat mutarea într-un alt loc mai spațios, dar în aceleași condiții de igienă – umiditate crescută, igrasie pe pereți și pardoseală – toate provenind din beciul aflat la subsolul clădirii din str. Republicii nr. 21, fostul sediu al Dispensarului orașenesc.

*Al doilea sediu al bibliotecii, str. Republicii nr. 21
Sursa: arhiva personală a autorului*

Astfel, în februarie 1987, Consiliul Local Buhuși, prin secția de propagandă și cultură, a hotărât găsirea unui nou sediu, care să întrunească toate condițiile pentru ca instituția să devină funcțională, conform legilor în vigoare. Parterul blocului din str. Republicii nr. 18 a devenit noul sediu al bibliotecii, lăcaș în care funcționează și acum. Spațiul este perfect funcțional pentru o bibliotecă, cu o suprafață de 490 mp, luminozitate naturală pe timp de zi, aerisire permanentă a spațiului interior, condiții de conservare a volumelor existente, dar și a mobilierului care dotează biblioteca, rezistență și fiabilitate. Odată cu obținerea spațiului respectiv, se poate afirma că cetățenii buhușeni au o instituție de cultură, dotată corespunzător, acțiunile specifice instituției desfășurându-se în condiții optime igienico-sanitare.

Meritul este deopotrivă atât al administrației publice locale, Primăriei orașului, fostei secții de propagandă și cultură reprezentată la acea vreme de Gheorghe Căuțișanu, Hrinică Ecaterina, Popa Maria, foști secretari ai secțiilor menționate, foștilor bibliotecari, dar și celor existenți, care au știut să-și prezinte doleanțele celor în drept să-i sprijine, pentru a pune pe un stabiliment fiabil activitatea de bibliotecă. Ei au avut și au în continuare în vedere cunoașterea și recunoașterea aplicativă a bibliotecii, cu o sumedenie de cerințe și criterii profesionale, culturale, sanitare, juridice, de igienă și conservare, inclusiv de protecția muncii, de pază contra incendiilor, de securitate și protecție. Este cea dintâi premisă pentru a elabora un program de conservare a colecțiilor bibliotecii, a mobilierului, dar și a sănătății personalului care slujește instituția și, nu în ultimul rând, a utilizatorilor care frecventează zi de zi biblioteca. Este meritul trecutului și prezentului, al celor care au dat și dau dovadă de profesionalism în respectarea normelor biblioteconomice, de respect față de această instituție de cultură. Este vorba de foștii și actualii profesioniști în domeniu. Merită să le reamintim numele, începând cu perioada anilor 1952 și până în prezent: Munteanu Frida, Anghel Maria, Ursu Maria, Stan Ion, Ferlușcă Ion, Silvaș Carolina, Codău Mariana, Eva Trandafira, Chelaru Vasile, Silvaș Gheorghe, Andone Irina, Vătamanu Constantin, Mihăilă Eduard Ioan (în ordinea anilor ocupării postului de bibliotecar).

Bibliotecarii Silvaș Gheorghe și Mihăilă Eduard Ioan, ambii cu studii de biblioteconomie, continuă efortul depus de predecesori pentru ca biblioteca să rămână o instituție de cultură, în care se adună, se organizează și se păstrează fonduri de publicații, cărți, monografii, disponibile împrumutului la domiciliu sau în sala de lectură, de care beneficiază cei mai diferiți cititori, de la cel mai complex din punct de vedere intelectual la cel mai simplu om care dorește să citească ziarele, zilnic, de la cel mai mic lector din clasele primare, la cel mai în vârstă.

Dacă înainte de anul 1990, fondul de carte destinat bibliotecilor a fost impus, (50%) de către regimul comunist (carte social-politică și ideologică, din cuvântările și lucrările semnate de Elena și Nicolae Ceaușescu, cărți de propagandă comunistă, eliminând de la studiu cartea de factură religioasă), odată cu revoluția din 1989 acest sistem de impunere a dispărut în totalitate. Această schimbare nu a plăcut multor cetățeni, cititori ai bibliotecii, dovadă că în anul 1985, expoziția de carte cu lucrările lui Ceaușescu, expusă în exteriorul clădirii, într-o vitrină special amenajată, ce prezenta și sistem de siguranță și protecție, a fost vandalizată, iar cărțile au fost date dispărute. Nu s-au găsit autorii faptei. În acel an, biblioteca funcționa în fostul sediu al Dispensarului medical, din str. Republicii nr. 21. Înainte de Revoluția din decembrie 1989, în toamna aceluiași an, sediul bibliotecii își schimbase locul, din anul 1987, pe str. Republicii, la parterul blocului nr. 18, unde funcționează și în prezent. Într-o dimineață de toamnă, în jurul orei 7 a.m., pe exteriorul geamurilor bibliotecii, cu vedere către bulevardul Republicii, pe o lungime de aproximativ 8 metri, scrise cu cretă care se folosea la însemnarea bucăților de stofă la Fabrica de postav, erau expuse lozinci anticomuniste, în mijlocul cărora „trona” o pagină ruptă dintr-un almanah ce îi reprezenta pe „iubiții conducători” într-o imagine caricaturală, stârnind hazul trecătorilor. La aceeași oră era prezentă, la fața locului, și securitatea statului. După îndelungi anchete și rapoarte, autorul faptei este de negăsit, ceea ce a dus la închiderea cazului; totul a fost premergător revoluției din decembrie 1989. Ca în zicala „după război mulți viteji se arată”, au apărut mai mulți indivizi care își revendicau ambele fapte prezentate, dar acțiunile lor difereau de la individ la individ. Vorba marelui nostru Creangă: „Hop și eu de la Durău, Berbecul lui Dumnezeu”.

Libertatea care a fost acordată bibliotecilor după 1990 s-a reflectat în sistemul de achiziție de carte sub directa coordonare a bibliotecarilor, ținând cont de cerințele utilizatorilor (elevi, studenți, pensionari, muncitori etc.). Colaborarea dintre acești factori importanți la derularea sistemului informațional a determinat apariția diversificată de carte, schimbând mentalitatea populației cu privire la activitatea și relația bibliotecii cu cititorii. Elocventă este statistica activității bibliotecii, prezentată în această monografie.

De-a lungul anilor și în special după 1990, biblioteca orașenească coordonată și de Asociația culturală „Renașterea” Buhuși, președinte prof. Botezatu Petru, a fost antrenată în activități culturale, întâlniri cu scriitori, pictori, critici literari. S-au organizat expoziții de carte, pictură, sculptură. Reamintim prezența la activități a academicianului Gheorghe Platon, fost profesor universitar la Facultatea de istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, a criticului literar, profesor universitar Ion Rotaru, a prof. univ. Constantin Ciopraga, a prof. univ. Alexandru Husar, a multor scriitori băcăuani și locali.

Biblioteca dispune și de o sală de lectură de 50 de locuri, sală care găzduiește, ori de câte ori este solicitată, expoziții de

Viața bibliotecilor

carte, pictură, sculptură (regretatul sculptor buhușean Constantin Chițigoii etalând lucrările proprii la expoziții cu caracter permanent). În cele cinci depozite cu carte, sunt prezente peste 62.000 de volume așezate conform descrierii CIP a Bibliotecii Naționale a României, ceea ce face ca munca bibliotecarului să devină mai eficientă la deservirea utilizatorilor.

Sediul actual al Bibliotecii „George Bacovia”, str. Republicii nr. 18
Sursa: arhiva personală a autorului

În sala de împrumut, pe lângă cei 1.386 ml de raft cu acces liber la carte, se află și Programul Biblionet, inaugurat la 11 februarie 2010, în prezența celor de la IREX București – coordonator de program, a reprezentanților Primăriei orașului, a elevilor și a cetățenilor locali, care a dotat instituția cu 6 calculatoare donate de Bill și Melinda Gates. La acest program au acces toți locuitorii orașului, indiferent de vârstă, sex, religie. Este un program gratuit, care oferă utilizatorilor informații din diverse domenii de activitate.

În 2018 biblioteca dispunea de 64.917 volume.

Bibliotecarii sunt cei care acordă asistență în domeniu, cu scopul de a facilita găsirea rapidă și exactă a informației.

În ultimii ani, biblioteca și-a constituit o personalitate proprie, căutând să lege tradițiile locale de serviciile moderne ale prezentului. Pentru aceasta a simțit nevoia de a-și da un nume, ceea ce s-a și întâmplat în anul 1996, la inițiativa Asociației culturale „Renașterea” Buhuși, cu acordul Consiliului Local, al Primăriei orașului, administratorul de drept al bibliotecii.

Oriunde în lume, biblioteca asigură accesul liber spre cunoaștere, garantând tuturor cetățenilor comunității dreptul la informație și lectură.

Este evident că lumea se schimbă, omul devine mai grăbit, obligat să fie din ce în ce mai informat. Fiind presat de timp, el va cere să fie servit rapid și eficient.

Viitorul aparține informaticii, iar cel care va rămâne în urmă va fi departe de dezvoltare și emancipare.

În concluzie, biblioteca va continua să ofere serviciile culturale și educaționale tradiționale și în viitor, dar trebuie să ofere și informații din rețea, asistență în regăsirea informației și în utilizarea ei. În viitor se va pune accentul nu numai pe posibilitatea accesării informației, dar și pe calitatea ei, iar biblioteca, fiind o instituție de cultură, este de așteptat să ofere soluții la această problemă.

Situația statistică a bibliotecii, la sfârșitul anului 2013, date transmise anual Institutului Național de Statistică, este prezentată în tabelele de mai jos.

Colecțiile bibliotecii	Total	În limba română	În alte limbi
Volume	63174	62154	1020
Documente audio vizuale	31	0	0

	Total	Activi	Noi înscriși
Utilizatori înscriși	734	571	163
Tranzacții împrumut individual (documente eliberate)	24835	-	-
Vizite la bibliotecă	3820	-	-
Calculatoare în dotare	7	-	-

După statutul ocupațional	Utilizatori
Profesii intelectuale	11
Tehnicienii-maiștri	6
Funcționari	9
Muncitori	10
Elevi-studenți	88
Pensionari	8
Casnice	10
Șomeri	11
Alte categorii	10

Sala de împrumut a bibliotecii
Sursa: arhiva personală a autorului

Sediul actual al bibliotecii, str. Republicii, nr. 18. 20.10.2017 –
Primele investiții majore la Bibliotecă după 30 de ani: șarpantă
(acoperiș), geamuri termopan, zugrăvire interior
Sursa: arhiva personală a autorului

Promovarea educației nonformale în biblioteca școlară: exemple de bune practici

Flavia Alexandra PETROV, profesor documentarist
Anamaria BURADA, profesor metodist
Casa Corpului Didactic Constanța
e-mail: ccd@isjcta.ro, ccd.cta@gmail.com

Biblioteca reprezintă o importantă resursă educațională în cadrul unităților școlare în care funcționează aceasta și un centru de proliferare și transmitere a informației atât pentru elevi, cât și pentru cadre didactice, părinți, comunitatea locală. Scopul instructiv-educativ al unei biblioteci școlare se află într-o continuă interdependență cu misiunea instituțiilor de învățământ și urmărește aceleași obiective centrate pe elevi. Astfel, colaborarea școală-biblioteca este necesară în vederea realizării unui act educațional calitativ.

„Fără bibliotecă nu există progres și nici civilizație”¹ iar bibliotecarul unei școli este mai mult decât un simplu custode al fondului de carte în școala respectivă; acesta devine un „specialist în informare-documentare, formator, animator cultural, vector de imagine, inovator, pedagog și psiholog, partener al procesului de instruire, educație și cercetare”².

În cadrul unei biblioteci școlare elevii pot învăța eficient, în special având garanția unei participări interactive centrate pe felul lor de a asimila noțiuni și cunoștințe. Astfel, toate aceste întâlniri din spațiul bibliotecii școlare pot lua forma unor activități nonformale, incluzând metode ce pot permite asimilarea informației și prelucrarea acesteia într-o formă cât mai naturală și eficientă³.

Educația are astăzi noi înțelesuri, unanim acceptată fiind ideea conform căreia nu există un monopol în acest domeniu; astfel, completând experiența din sala de curs/studiu, activitățile din biblioteca școlară părăsesc traseul educației formale mergând pe premisa secvențelor de nonformal. În cadrul acestui tip de educație experiența practică și implicarea directă și activă sunt vectori esențiali pentru un proces educațional de calitate⁴.

Educația nonformală presupune „orice activitate educațională, intenționată și sistematică, desfășurată de obicei în afara școlii tradiționale, al cărei conținut este adaptat nevoilor individului și situațiilor speciale, în scopul maximalizării învățării și cunoașterii și al minimalizării problemelor cu care se confruntă aceasta în sistemul formal (stresul notării în catalog, disciplina impusă, efectuarea temelor etc.)”⁵.

În cadrul Centrului de Documentare și Informare al Casei Corpului Didactic Constanța au fost promovate activități multiple, pornindu-se de la educația nonformală, în cadrul întâlnirilor metodice și a seminarelor dedicate bibliotecarilor și documentariștilor din județ. Înțelegându-se valențele formative multiple ale acestui tip de educație și, mai ales, învățarea experimentală derivată de aici, bibliotecarii constănțeni au adoptat un set de instrumente și au fost instruiți pentru a putea aplica în unitățile de învățământ, alături de alte cadre didactice, modele și secvențe de nonformal.

Dintre toate metodele abordate și prezentate acestora, *Biblioteca Vie* a rămas un exemplu pozitiv, adoptat facil și redat în funcție de profilul, necesitățile și capacitățile participanților. Conceptul de *Biblioteca Vie* promovează respectul pentru drepturile omului și atrage atenția asupra deosebirilor și diversității, stimulând dialogul dintre persoanele angajate. Concepută ca o mișcare internațională în jurul anului 2000, metoda a devenit populară ușor, astăzi fiind reprezentată de către Organizația Biblioteca Vie – The Human Library Organisation, în peste 60 de țări.

Pentru că în aplicarea acestei metode de nonformal se pornește de la regulile de bază ale biblioteconomiei (binomul carte-cititor), reprezentanții bibliotecii școlare din județ au înțeles și au adoptat foarte ușor principiile sale. *Biblioteca Vie* funcționează ca o bibliotecă obișnuită iar unul dintre atuurile sale este faptul că valorifică relația carte-cititor-spațiu al lecturii, oferind accesul tuturor la informație, la știință și la cultură. „Ce face din Biblioteca Vie o experiență minunată? Pe rafturi CĂRȚILE sunt OAMENI care intră într-un dialog personal cu tine, CITITORUL. Pășind în Biblioteca Vie poți învăța lucruri de la oameni despre care poate că nici nu gândeași că ar putea să îți zică ceva interesant, poți să vezi lumea, măcar pentru puțin timp, cu alți ochi, poți să descoperi despre tine lucruri pe care încă nu le vedeai și poți chiar să vrei să îți spui propria poveste, și mai ales, poți să afli că viața e compusă din poveștile noastre, ale tuturor și că de noi depinde dacă le scriem sau nu (...) Biblioteca Vie funcționează ca o bibliotecă obișnuită – cititorii vin și împrumută cărți pentru o perioadă limitată de timp. După ce au citit cărțile, le returnează la bibliotecă (...) Ideea de bază a Bibliotecii Vie este de a crea un spațiu fizic decorat ca o bibliotecă plină cu cărți, în care oamenii vin să discute cu ele și să privească diversitatea dintr-un alt unghi”⁶.

Demersuri în vederea aplicării/utilizării acestei metode corelată cu spațiul fizic al unei biblioteci au fost făcute anterior în județul Constanța. De exemplu, în anul 2015, Biblioteca Municipală Medgidia Filiala Nord, în parteneriat cu Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu” și cu administrația locală au dat startul unui astfel de exercițiu în cadrul Proiectului „Raftul cu inițiativă – Dezvoltarea de programe de voluntariat în bibliotecă”⁷. De asemenea, găzduiți de Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța, reprezentanții Penitenciarului Poarta Albă au organizat un astfel de demers, vizându-se combaterea stereotipurilor în rândul „cititorilor” din *Biblioteca Vie*⁸.

Plecând de la aceste exemple de bune practici, în cadrul activității metodice din 2017, C.D.I. al C.C.D. Constanța a prezentat, a promovat și a diseminat împreună cu documentariștii și bibliotecarii prezenți la întâlnire *Biblioteca Vie*. Rezultatele au fost pozitive, metoda de nonformal ajungând și în unitățile de învățământ din județ prin intermediul bibliotecii școlare.

Activitatea de promovare pentru Biblioteca Vie în rândul documentariștilor/ bibliotecarilor din Constanța⁹

Sursa: arhiva personală a autoarelor

Astfel, un prim demers a avut loc la Colegiul Economic Mangalia, la inițiativa doamnei profesor documentarist Ibolya Negoită; „cititorii” prezenți (elevii) au lecturat „cărțile vii” (reprezentanți ai diferitelor profesii promovate pe plan local)⁹.

Din chestionarele aplicate de către C.D.I. al C.C.D. Constanța documentariștilor și bibliotecarilor din județ a reieșit faptul că sectorul atribuit activităților de nonformal capătă valențe tot mai mari, gradul de interes și ponderea acordată acestuia fiind în urcare. Mai mult, s-a putut observa o implicare activă în promovarea nonformalului în cadrul bibliotecii școlare, bibliotecarii și documentariștii putând beneficia din experiența tuturor, existând un schimb permanent de exemple de bune practici și de surse de interes.

De exemplu, în cadrul activității „Biblioteca școlară față în față cu nonformalul”, ce a avut loc la inițiativa C.D.I. al C.C.D. Constanța, au fost prezentați pașii de organizare a Festivalului Național de Scurtmetraj pentru Liceeni „FILMMIC”, coordonat de către doamna Crețu Angelica, bibliotecar al Liceului Teoretic Traian din Constanța; s-a pus accentul pe metodele de educație nonformală folosite în cadrul acestui proiect (Cafeneaua Publică, Arta povestirii, Animația socio-educativă, Photovoice), biblioteca școlară fiind forța motrice pentru proiect.

Activitatea „Biblioteca școlară față în față cu nonformalul”, utilizarea Cărților Dixit împreună cu bibliotecarii din Constanța¹⁰

Sursa: arhiva personală a autoarelor

Educația nonformală devine treptat cea mai durabilă formă de educație, dezvoltând imaginația și creativitatea copiilor și căpătând valențe transdisciplinare¹¹. Ea contribuie la autocunoaștere, plecând de la aptitudinile și dorințele elevilor. Biblioteca școlară este prin natura sa, un spațiu în care i se dau șanse elevului de a se descoperi pe sine, de a-l cunoaște pe celălalt elev și de a genera la rândul său concepte, povești, idei, plecând de la titlurile regăsite la raft.

Binomul educație nonformală-biblioteca școlară stimulează și relaxează utilizatorul, implicându-l (inter)activ în propriul proces de învățare și ajutându-l să perceapă mai bine cum poate transforma informația lecturată și competențele rezultate de aici în cotidian.

Note:

1. *Cuvânt înainte* aparținându-i doamnei Carmen-Leocadia Pesantez Pozo în Trofin, Mariana Rodica, „Ghid practic pentru bibliotecari”, Editura Universității din Oradea, Oradea, 2017, p. 7.

2. *Ibidem*.

3. În pedagogia modernă sunt cunoscute patru mari categorii ale stilurilor de învățare (*Teoria Kolb-Honey-Mumford*): activ (experiment, adaptare facilă, rezolvare intuitivă a problemelor), reflexiv (meditație, abilitate imaginativă, analiză), teoretic (modele teoretice prin analiză și observație) și pragmatic (latura practică, experiență directă, acțiune, simțuri), „Astăzi este o zi bună pentru nonformal - Laboratorul de Educație nonformală”, ediția a II-a, Gura Portiței, jud. Tulcea, 27 iunie - 04 iulie 2010; Ainsworth, Heather L., Eaton, Sarah Elaine, „Formal, Non-formal and Informal Learning in the Sciences, Onate Press, Calgary, 2010, p. 13.

4. În cadrul binomului calitate-educație nonformală, Peter Lauritzen, coordonatorul Departamentului de Tineret al Directoratului de Tineret și Sport al Consiliului Europei, a scos în evidență o serie de criterii precum: scop și obiective clare, bune condiții materiale de învățare, personal formal, centrare pe cel care învață/ elev, centrare pe soluționarea problemelor, metode variate, echilibru între învățarea în grup și cea individuală, timp adecvat pentru învățare-relaxare, existența unui spațiu de relaționare și reflecție, existența auto-reflecției, evaluarea progresului efectuat. Dumitrescu, Vlad, Covaci, Miruna, Popescu, Andrei, „Laboratorul de educație nonformală: Culegere de metode și instrumente” – material realizat în urma primului laborator de educație nonformală organizat de A.N.P.C.D.E.F.P. la Gura Portiței, jud. Tulcea, în perioada 06-12 iulie 2009.

5. Organizația Națională Cercetășii României, „Manualul 100 de idei de educație nonformală”, Grant EEA, p. 6.

6. Sursa: <http://www.nonformalii.ro/metode/biblioteca-vie> (accesat: 03.04.2019).

7. Sursa: <https://www.cugetliber.ro/stiri-cultura-educatie-provocare-la-o-altfel-de-lectura-veniti-la-biblioteca-vie-din-medgidia-255789> (accesat: 03.04.2019).

8. Sursa: <https://www.telegrafonline.ro/cartile-vii-de-la-penitenciar-la-biblioteca-judetana> (accesat: 03.04.2019).

9. Sursa: http://www.ccdconstanta.ro/activitati-desfasurate/?page_number_0=2 (accesat: 03.04.2019).

10. Vezi desfășurarea activității la: <https://www.youtube.com/watch?v=HEy53Rbx07c>

11. Sursa: http://www.ccdconstanta.ro/activitati-desfasurate/?page_number_0=2 (accesat: 03.04.2019).

12. „Transdisciplinaritatea se referă – așa cum indică prefixul trans – la ceea ce se află în același timp și între discipline, și înăuntrul diverselor discipline, și dincolo de orice disciplină. Finalitatea sa este înțelegerea lumii prezente, unul din imperativele sale fiind unitatea lumii cunoașterii” - Nicolescu, Basarab, „Transdisciplinaritatea (manifest)”, Editura Polirom, Iași, 1999, p. 51-53.

Bibliografie:

• ***, „Astăzi este o zi bună pentru nonformal - Laboratorul de Educație nonformală”, ediția a II-a, Gura Portiței, jud. Tulcea, 27 iunie - 04 iulie 2010.

• Ainsworth, Heather L., Eaton, Sarah Elaine, „Formal, Non-formal and Informal Learning in the Sciences”, Onate Press, Calgary, 2010.

• Dumitrescu, Vlad, Covaci, Miruna, Popescu, Andrei, „Laboratorul de educație nonformală: Culegere de metode și instrumente” – material realizat în urma primului laborator de educație nonformală organizat de A.N.P.C.D.E.F.P. la Gura Portiței, jud. Tulcea, în perioada 06-12 iulie 2009.

• Nicolescu, Basarab, „Transdisciplinaritatea (manifest)”, Editura Polirom, Iași, 1999.

• Organizația Națională Cercetășii României, „Manualul 100 de idei de educație nonformală”, Grant EEA.

• Trofin, Mariana Rodica, „Ghid practic pentru bibliotecari”, Editura Universității din Oradea, Oradea, 2017.

• www.nonformalii.ro

• www.ccdconstanta.ro

Arhieraticonul lui Atanasie Stoenescu, episcop al Râmnicului, în ansamblul arhieraticonal românesc

dr. Florica-Elisabeta NUȚIU-VULCĂNESCU

e-mail: elisabeta65@yahoo.com

Sursa: arhiva personală a autoarei

Arhieraticonul, liturghierul arhieresc sau slujebnicul arhieresc cuprinde rânduiala și conținutul slujbelor bisericești la care este obligatorie prezența arhierelui (episcop, mitropolit, patriarh). Cele mai importante slujbe de acest fel sunt hirotesiile și hirotoniile.¹

În afara acestora, de competența arhieraticonului s-au impus a fi toate slujbele arhieresti, începând cu Liturghia în sine și până la cele mai diverse sfințiri de antimise și vase bisericești, de

biserici, sfințirea Sfântului și Marelui Mir etc.

Arhieraticoanele vestite ale vremii vin din Biserica Orientală. Marea ediție a arhieraticonului bizantin s-a publicat însă în lumea catolică, la Paris, în 1643 (cu reeditare în 1676), chiar la imprimeria regelui Franței.

Arhieraticonul de la Paris are mai degrabă caracterul unei enciclopedii în materie, decât al unei cărți de altar. Rolul realizării unei asemenea cărți, prin selecționarea și sintetizarea bogatului material furnizat de ediția pariziană, și-l va asuma curând centrul tipografic grecesc de la Veneția, de data aceasta, numai în limba greacă. Școala venețiană creează modelul grecesc al arhieraticonului, prin ediția de la 1679, care va influența unele arhieraticoane românești ulterioare. El are în față cele trei liturghii consacrate: a lui Ioan Gură de Aur, a lui Vasile cel Mare și a lui Grigore Dialogul și abia apoi, desfășurătorul slujbelor arhieresti, cu tipiconul, troparele și rugăciunile ce țin de ele.

Cel mai vechi arhieraticon din cultura noastră este *Slujebnicul mitropolitului Ștefan al Ungrovlahiei*, redactat în perioada 1648-1688. Recent a fost publicată o ediție în facsimile a acestui manuscris.²

Textul este scris în trei limbi: slavonă, greacă și română, respectiv, ecteniile și rugăciunile în primele două limbi, iar regulile tipiconale în limba română.

Slujebnicul mitropolitului Ștefan al Ungrovlahiei, redactat între anii 1648-1688

Sursa: arhiva personală a autoarei

De asemenea, la Biblioteca Academiei Române, filiala Cluj-Napoca se păstrează un Arhieraticon trilingv: slavon, grecesc și românesc (ms. rom. 1216), ce aparține mitropolitului Ștefan al Ungrovlahiei. Acest arhieraticon a fost publicat în anul 2013.³

Un arhieraticon cu text integral românesc pare a fi cel copiat după un arhetip mai vechi de Axinte Uricariul în 1705, pentru uzul Mitropoliei Moldovei.⁴ El prezintă abateri substanțiale atât față de Arhieraticonul grecesc de la Veneția, cât și față de cel parizian.

Arhieraticonul moldovean de la 1705 cuprinde toate cele trei Liturghii. După ele urmează opt capitole care nu aparțin de materia arhieraticonală. Trei „molitve” din această carte, ulterior, vor fi întâlnite în întreaga literatură arhieraticonală manuscrisă: „Molitva la blagoslovenia sălcii în Duminea Florilor” (f. 22v), „Molitva la blagoslovenia cărnurilor în sfânta și marea Duminea a Paștilor” (f. 23r) și „Molitva la blagoslovenia la gustarea strugurilor în 6 zile a lui august” (f. 23v).⁵

Această cale excentrică o vor urma toate arhieraticoanele românești manuscrise câte se cunosc până acum.⁶

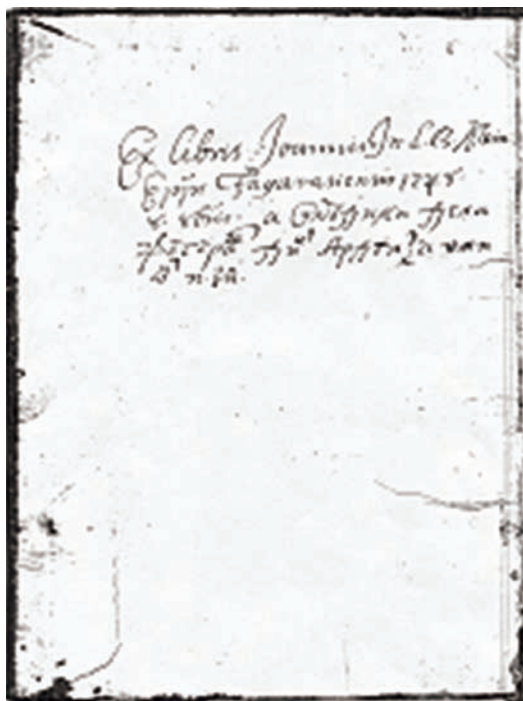
În Ardeal, nu se cunoaște vreun arhieraticon românesc, anterior celui din 1748, realizat de episcopul Inochentie Micu-Klein.

Manuscrisul *Arhieraticon* din 1748 a făcut parte din biblioteca lui Inochentie Micu Klein, fapt atestat de ex-libris-ul autograf de pe verso-ul primei coperte, scris de mâna episcopului, care la acea dată se afla în exil la Roma. Aici, Inochentie Micu avea închețată o bibliotecă, care a fost moștenită de nepotul acestuia, Ioan Klein. După moartea episcopului, la Roma, manuscrisul a fost adus în țară de nepotul său, Ioan.

În cele din urmă, manuscrisul a ajuns în posesia Bibliotecii Centrale Universitare „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca, în 1938. La Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca sub cota Ms. 4072 se găsește manuscrisul unui *Arhieraticon*⁷ cu un conținut elevat, al cărui autor și posesor considerăm că este episcopul Inochentie Micu-Klein. Este o donație a fraților Liviu și Iuliu Marțian.⁸ Manuscrisul conține 50 file, scrise recto și verso, cu dimensiunile de 23 x 17,5 cm; este legat în piele, lucrare contemporană, cu ornamentații prin impresie în materialul copertilor. Coperta I se distinge prin imaginea Răstignirii și a celor patru evangheliști (Ioan, Matei, Luca și Marcu). Pe o hârtie uzuală, fără filigrane, autorul scrie cu cerneală neagră, roșie și galbenă. Manuscrisul este scris în alfabet chirilic.

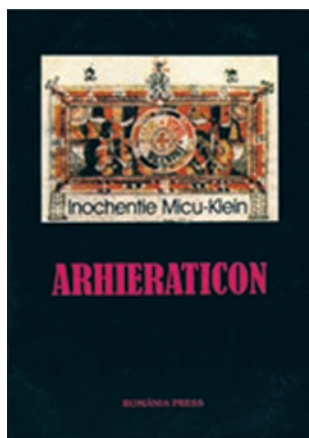
Ceea ce atrage atenția este discul rotund ce figurează la mijlocul suprafeței de la f. 3 r. În jurul crucii cu brațe egale, care ocupă mijlocul discului, găsim scris *Ioan Inochentie Klein*, iar pe forzațul primei coperte întâlnim un ex-libris scris de episcop cu cerneală brună în limbile latină și română: „*Ex libris Ioannis In. L. B. Klein Episcopus Fogarasiensis 1748, 8^{bris}. A vlădichii de la Făgăraș din Ardeal 1748, octombrie 8 zile*”.

Ex Libris Inochentie Micu-Klein
Sursa: arhiva personală a autoarei

Inochentie Micu-Klein „*Arhieraticon*, 1748, ms. rom. nr. 4072, Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca, 1748
Sursa: arhiva personală a autoarei

Inochentie Micu-Klein, *Arhieraticon*, Editura România Press, București, 2000
Sursa: arhiva personală a autoarei

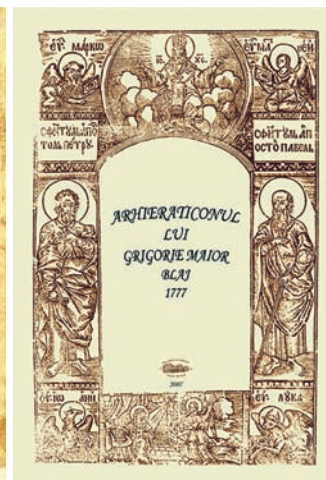
Modelul arhieraticonului de tip ardelean îl stabilește Inochentie Micu-Klein. El merge pe linia *Arhieraticonului de la Paris*, lăsând la o parte textul Liturghiei și trecând direct la rânduielile arhieraticonale: hirotesi, hirotonii și sfințiri, legate de lăcașul bisericii și de obiectele de cult. Inochentie împarte aceste slujbe în 4 grupe. Din prima grupă fac parte: hirotesiile citețului, cântărețului și ipodiaconului; hirotoniile diaconului și preotului, precum și „punerea” egumenului mănăstirii. A doua grupă se referă la sfințirile și „rânduielile” legate de obiectele și materiile de cult din biserică. Începe cu sfințirea discului și potirului, apoi sfințirea antimisului,

rezervând în final un spațiu substanțial preparării și sfințirii Mirului. A treia grupă o formează slujbele care însoțesc zidirea și târnosirea lăcașului bisericesc. Ultima grupă este ocupată de slujbele aferente hirotesiilor și hirotoniilor de grade bisericești înalte: arhidiaconul, economul mănăstirii, protopopul, episcopul.

În anul 1777, episcopul Grigore Maior își va tipări arhieraticonul, având la îndemână propria tipografie.

Grigore Maior, *Arhieraticon*, Blaj 1777
Sursa: arhiva personală a autoarei

Nuțiu, Florica - Elisabeta; Pațulea, Daniel, 2007, *Arhieraticonul lui Grigorie Maior*, Blaj 1777, Editura University Press; Târgu Mureș, 217 p.
Sursa: arhiva personală a autoarei

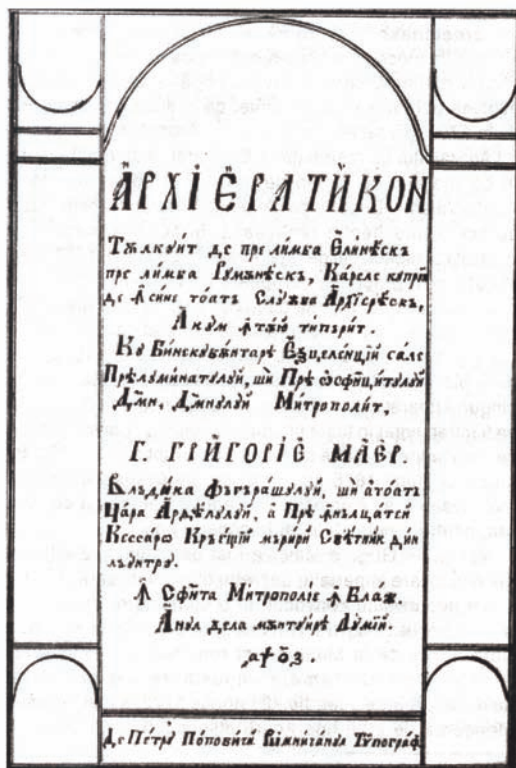
Acest *Arhieraticon* este o lucrare în folio, ce cuprinde 44 pagini. Tiparul este negru și roșu. Titlul este încadrat de o compoziție grafică complexă, al cărei autor este Petru Papavici Tipograf. În stânga și dreapta titlului, la mijloc, se află chipurile apostolilor Petru și Pavel. În partea de sus, central, se află imaginea lui Hristos Pantocrator. În cele patru colțuri sunt plasate imaginile celor patru evangheliști: Marcu – stânga sus, Matei – dreapta sus, Ioan – stânga jos, Luca – stânga jos. Jos, la mijloc, este o gravură cu „Buna Vestire”. În afara acesteia din urmă, toate celelalte gravuri au legende.

Pe verso foii de titlu este imaginea grafică a Sfântului Vasile cel Mare, patronul cinului călugăresc de la Blaj. Portretul sfântului, care face un gest de binecuvântare către cititor, este încadrat într-o compoziție complexă florală.

Această pagină are și o „oglină a paginii”, din motive de compoziție tipografică, prin care, gravura cu portretul sfântului primește o a doua încadrare.

La p. 1 este un frontispiciu grafic, de compoziție tipografică. Același frontispiciu se repetă la paginile: 2, 4, 7, 12, 21, 25, 28, 30, 42, 43, 44. Spre deosebire de frontispiciu, vignetele sunt mai elegante, de exemplu, vigneta de la p. 3. Vignetele nu sunt gravuri independente, ci imagini pe plăci, existente în dotarea tipografiei, situație caracteristică tuturor tipografiilor vremii. Vignetă de aceeași natură întâlnim la p. 6, 27, 29. La p. 41 se află o vigneta simplă din motive tipografice. La p. 44 întâlnim vigneta finală. Litere ornate cu motive florale în alb și negru întâlnim la aproape toate paginile cărții. Oglinda paginii este realizată dintr-un chenar tipografic dublu, din care primul cuprinde textul în sine, iar al doilea chenar încadrează, în unghi, partea de sus a paginii, precum și partea stângă, respectiv dreaptă, în funcție de paginație. Paginile au colontitluri scrise cu roșu, asociate cu ornamente tipografice simple, negre. Exemplarul este bine conservat și nu are nicio însemnare.

Exemplarul de la Biblioteca Academiei Române, din București, cunoscut și de autorii Bibliografiei românești vechi, este dăruit Academiei Române de către mitropolitul Iosif Naniescu, al Moldovei și Sucevei, la sfârșitul secolului al XIX-lea, după cum arată ștampila aplicată pe foaia de titlu. Un exemplar se păstrează și la Biblioteca Națională a României.

Sursa: arhiva personală a autoarei

După Arhieraticonul lui Grigore Maior a fost realizat un manuscris, în anul 1840,⁹ păstrat în colecția regretatului ieromonah Silviu Augustin Prunduș.

Arhieraticonul lui Grigore Maior conține: rânduiala care să face la hirotesia citețului, cântărețului, ipodiatonului, arhimandritului; rânduiala care să face la hirotonia diaconului, preotului, episcopului; se continuă cu slujba Sfântului Mir, sfințirea bisericii, discului, potirului și icoanelor noi.

De o mare valoare artistică este manuscrisul redactat de Popa Șerban la 1799. Filiațiile plauzibile pentru arhieraticoanele din Moldo-Valahia duc, pe de o parte, la Arhieraticonul grecesc din Veneția, pe de altă parte, la un slujebnic arhieresc slavon, elaborat în Rusia. În ultimul caz, luăm în considerare activitatea arhimandritului Vartolomei Măzăreanu¹⁰, care la reîntoarcerea din călătoria făcută la Sankt Petersburg, în anii 1769-1770, aduce cu sine un Arhieraticon „rusesc” uzual, tradus în românește.

Primul care a semnalat acest manuscris, V. A. Urechia, îl numește: „Leturghiia arhieriască tradusă din rusește” și care se păstrează la Mitropolia din Iași. Traducerea s-a făcut „după arhieriasca osârdie” a lui Inochentie de Putna, episcopul Hușilor (1752-1782).

Târziu, după mijlocul secolului al XIX-lea, acest manuscris a fost reactivat, dând naștere ultimei familii de arhieraticoane manuscrise românești.

În cercetarea noastră, un loc aparte îl ocupă arhieraticoanele muntene manuscrise: Arhieraticonul românesc, ms. 2320¹¹, anonim, și Arhieraticonul românesc, ms. 2094, al lui Atanasie Stoenescu, episcop al Râmnicului. Arhieraticonul anonim a

fost realizat pe la jumătatea secolului al XIX-lea; este păstrat la Biblioteca Academiei Române din București și conține 24 file, scrise recto și verso, 28,5 x 18,5 cm. Rândurile pe pagină variază între 16-24. Textul acestui arhieraticon se distinge prin utilizarea a trei categorii de inițiale ornate, hașurate, în funcție de dimensiuni: mici, medii și mari. Manuscrisul a fost scris de doi copişti. Filele 1- 16^v sunt scrise în alfabet de tranziție, iar filele 17^r - 24^v sunt scrise cu caractere chirilice, ce imită tiparul. Textul este scris cu cerneală neagră, iar inițialele și indicațiile tipiconale sunt scrise cu cerneală roșie.

Arhieraticon românesc: ms. 2320
Sursa: arhiva personală a autoarei

Cel mai frumos Arhieraticon muntene, utilizat pentru comparație, este Arhieraticonul românesc, ms. 2094¹², al lui Atanasie Stoenescu, episcop al Râmnicului, păstrat la Biblioteca Academiei Române din București, fiind realizat în 1874.

Acest Arhieraticon cuprinde 59 file, paginație veche cu cifre arabe: 1-118; 31x 22cm. Filele 37^r, 38^v sunt albe.

Acest Arhieraticon cuprinde următoarele capitole: Dumnezeiasca Liturghie a celui întru Sfinți Părinți, Părintele nostru Ioan Gură de Aur. Rugăciunea punerii înainte (f. 1^r- 12^v); Dumnezeiasca Liturghie a celui întru Sfinți, Părintelui nostru Vasilie cel Mare. Rugăciunea punerii înainte (f. 13^r- 28^v); Otpusturile praznicilor celor stăpânești (f. 29^r- 30^v); Rânduiala la sfințirea litiei (f. 31^r- 32^v); Molitva colivei (f. 33^r- 33^v); Rugăciune la binecuvântarea salciei (f. 33^v- 34^r); Rugăciune de iertăciune, care să citește de arhieriu celor mărturisiiși (f. 34^v- 36^r); Rugăciune la dezlegare de blestem (f. 36^r- 36^v); Rugăciune pentru cei ce sânt în blestemuri și pre sine cu jurământ s-a legatu (f. 37^r- 38^v); Rânduiala hirotoniei citețului, ipodiatonului și diaconului (f. 39^r- 42^v); Rânduiala hirotoniei preotului (f. 43^r- 45^v); Hirotonia arhierelui (f. 45^v- 50^r); Rânduiala facerii arhidiaconului (f. 50^v- 51^r); Rânduiala la facerea arhimandritului (f. 51^r- 52^v); Rânduiala la facerea duhovnicului (f. 52^v- 52^v); Rugăciune la facerea sachelarului

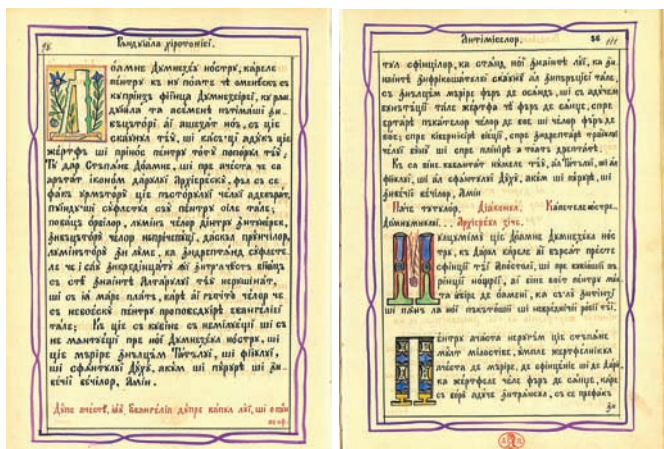
(f. 53^v); Rugăciunea ce să citește la facerea iconomului (f. 53^v- 54^r); Rugăciunea ce să citește la facerea protosinghelului (f. 54^r- 54^v); Sfințirea antimiselor (f. 55^r- 57^r); La rânduiala mormântării mirenilor (f. 57^r- 59^v).

Arhieraticonul are o legătură artistică, realizată în piele:

Sursa: arhiva personală a autoarei

Manuscrisul are următoarele însemnări: „Atanasie, episcopul Râmnicului 1874¹³”, (scrise de copist în interiorul unor majuscule):

Sursa: arhiva personală a autoarei

Pe f. I liminară este scris: „Această sfântă și dumnezeiască Liturgie este dreaptă a subscrisului, cumpărată de la Preasfinția Sa Theodorit Sinadon Craioveanu¹⁴, locotenent Sfintei Episcopii Râmnicul – Noul Severin. 1884, dechemvrie 15. Iosif Bobulescu, episcop Râmnicului¹⁵”.

Textul este scris în alfabet de tranziție, cu litere ce imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiile tipiconale sunt scrise

cu roșu și în diverse culori. Paginile sunt împodobite cu chenare violacee.

Sursa: arhiva personală a autoarei

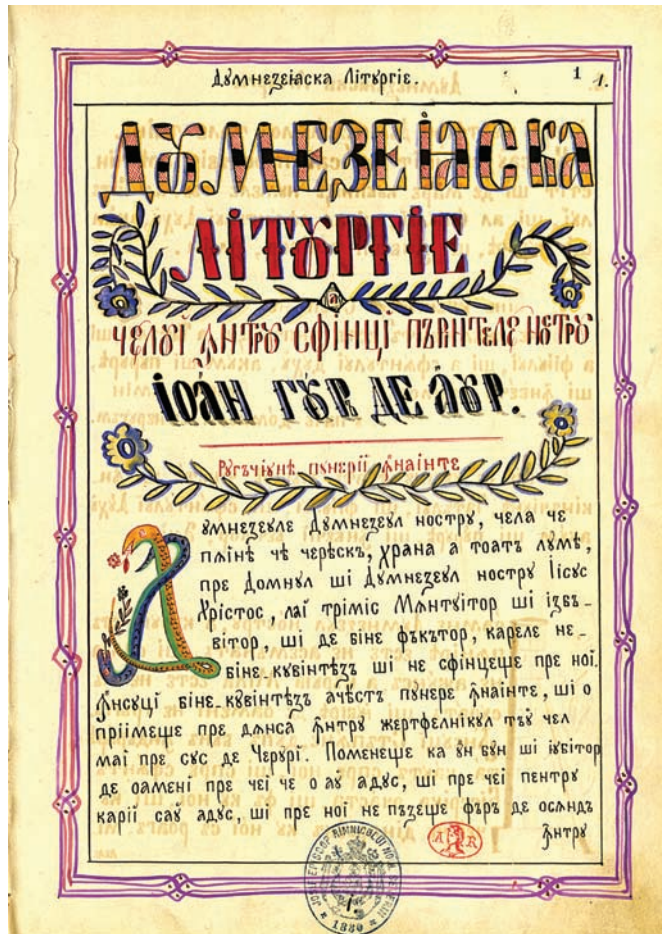

Inițialele sunt ornate, încadrate în chenar, având linia literei plasată pe un fond decorat cu motive fitoforme sau zooforme, iar alteori, hașurat:

Acest manuscris a fost dăruit Academiei Române de către Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice, la 8 decembrie 1901.

Arhieraticonul lui Atanasie Stoenescu, episcop al Râmnicului, este scris după modelul arhieraticoanelor tipărite la Veneția, având în față cele două Liturghii: a lui Ioan Gură de Aur și a lui Vasile cel Mare:

DUMNEZEIASCA LITURGHIE A CELUI ÎNTRU SFINȚI PĂRIȚI, PĂRINTELE NOSTRU IOAN GURĂ DE AUR

RUGĂCIUNEA PUNERII ÎNAINTE

Dumnezeule, Dumnezeuul nostru, Cela ce pâinea cea cerească, hrana a toată lumea, pre Domnul și Dumnezeuul nostru Iisus Hristos L-ai trimis Mântuitor și izbăvitor și de bine-făcător, Carele ne binecuvintează și ne sfințește pre noi. Însuți, binecuvintează această punere înainte și o priimește pre dânsa întru jertfelnicul Tău cel mai presus de ceruri. Pomenește, ca un bun și iubitor de oameni, pre cei ce o au adus și pre cei pentru carii s-au adus și pre noi ne păzește fără de osândă întru...

Din anul 1875¹⁶ datează primul arhieraticon românesc, scris cu ortografie latină, opera lui Melchisedec Ștefănescu, episcop al Dunării de Jos. Lucrarea conține slujbe și rugăciuni exterioare structurii unui arhieraticon clasic.

În 1878, preotul Gheorghe Ionescu a realizat un Arhieraticon pentru Iosif Naniescu, mitropolitul Moldovei și Suceavei. Chiar în titlu se precizează că a fost transcris “după un vechiu manuscript din Sfânta Mitropolie a Moldovei din Iași”.¹⁷

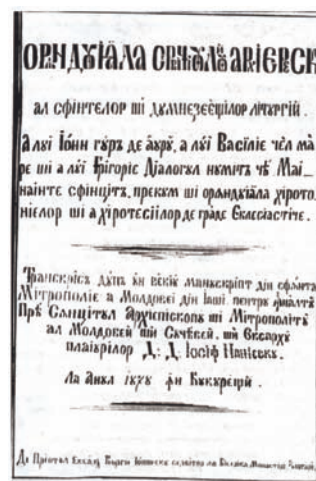
DUMNEZEIASCA LITURGHIE A CELUI ÎNTRU SFINȚI PĂRINTELUI NOSTRU VASILIE CEL MARE

RUGĂCIUNEA PUNERII ÎNAINTE

Dumnezeule, Dumnezeuul nostru, Cela ce pâinea cea cerească, hrana a toată lumea, pre Domnul și Dumnezeuul nostru Iisus Hristos L-ai trimis Mântuitor și izbăvitor și de bine-făcător, Carele ne binecuvintează și ne sfințește pre noi. Însuți, binecuvintează această punere înainte și o priimește pre dânsa întru jertfelnicul Tău cel mai presus de ceruri. Pomenește, ca un bun și iubitor de oameni, pre cei ce o au adus și pre cei pentru carii o au adus, și pre noi ne păzește fără de osândă întru jertfirea dumne...

Cu această tipăritură se încheie evul arhieraticoanelor manuscrise.

Arhieraticon românesc: ms. 1518
Sursa: arhiva personală a autoarei

Aceste *Arhieraticoane* manuscrise, frumos împodobite cu ilustrații, reflectă concepția proprie a fiecărui arhieru posesor, în parte, prin nenumăratele proceduri, slujbe și rugăciuni care nu se regăsesc în *Arhieraticonul* tipizat, de exemplu: „*Molitva la blagoslovenia sălcii în Duminica Florilor; Molitva la blagoslovenia cărnurilor în sfânta și marea duminică a Paștilor; Altă molitvă la blagoslovenia brânzei și a oilor; Molitvă la gustarea strugurilor în 6 zile a lui august*”.

La sfârșitul secolului al XIX-lea, odată cu tipărirea *Arhieraticonului* ortodox „*Arhieraticon cuprinzând rânduielile tuturor hirotesiilor și hirotoniilor*”, se revine la modelul standard, de tip sintetic și universal, valabil în condițiile oricărei dieceze, arhidieceze sau patriarhii.

Credem că trebuie observat, în final, adevărul că *Arhieraticonul* românesc modern, în calitate de carte de altar, s-a născut și s-a sistematizat în Transilvania, în ambianța Școlii Ardelene. Alături de alte elemente de influență, și acest tip de lucrare teologică a avut o contribuție importantă la conturarea unității culturale românești în epoca modernă.

Note:

1. Ene Braniște, *Liturgica generală*, București, 1993, p. 661-662.
2. *Slujebnicul Arhieresc al Mitropolitului Ștefan al Ungrovlahiei. Realismul apusean în miniatura românească din secolul al XVII-lea. Ediție facsimilată după manuscrisul românesc 1790 al Bibliotecii Academiei Române*, coord. Gabriela Dumitrescu, Editura Sapientia Principium Cognitionis, București, 2017.
3. *Arhieraticon trilingv, ms. rom. 1216 de la Biblioteca Academiei Române*, Cluj, Cătălina Velculescu, Ileana Stănculescu, Zamfira Mihail, Ovidiu Olar, Editura Paideia, București, 2013.
4. Vezi Paul Mihail și Zamfira Mihail, *Arhieraticonul român de la 1705 copiat de Axinte Uricariul*, în „*Biserica Ortodoxă Română*”, XCII, 1974, nr. 11-12, p. 1403-1413.
5. *Ibidem.*, p. 1410-1411.
6. La Biblioteca Academiei Române din București se păstrează 11 arhieraticoane manuscrise, sub cotele: Ms. rom. 1384, 1518, 1970, 2089, 2094, 2320, 2337, 4316, 4979, 5043 și 5051.
7. În legătură cu problema „datarea și paternitatea manuscrisului”, vezi: Inochentie Micu-Klein, *Arhieraticon – ediție după originalul manuscris*, România Press, București, 2000, studiu introductiv de Ioan Chindriș; transcrierea textului Florica Nuțiu și Ioan Chindriș, p. 9-21.
8. Vezi *Lista tipăriturilor, manuscriselor, documentelor și stampelor donate Bibliotecii Universității din Cluj de către frații Liviu și Iuliu Marțian*, inventar manuscris, la Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca, ms. 5784.
9. *Arhieraticonul* manuscris din 1840 conține următoarele rânduieli: *Rânduiala care să face la hirotonia cetețului și cântărețului; Rânduiala care să face la hirotonia ipodiatonului; Rânduiala care să face la hirotonia diaconului; Rânduiala care să face la hirotonia preotului; Rânduiala care să face la punerea arhimandritului; Rânduiala hirotonei episcopului; Slujba Sfântului Mir; Iară materia Sfântului Mir iaste aceasta; Iară rânduiala mirului pentru mai degrabă, cum să tocmească și să fiarbă întru acest chip; Rânduiala care să face la sfințirea antimiselor; Rânduiala care să face la sfințirea bisearicii seara, la Vecernie; Rânduiala și slujba care să face la sfințirea bisearicii; Slujba care să face la sfințirea discosului și potiriului nou; Altă slujbă care să face la sfințirea discosului și potiriului celor noao și neatinse; Slujba care să face la sfințirea icoanelor celor noao; Rânduiala iarăși la sfințirea*

vaselor celor bisericesti, precum sânt: discosul, potiriul, steaua, lingurița; Rugăciunea peste potiriu; Rugăciune pentru sfințirea zvezdii (stelei); Rugăciune la sfințirea linguriței; Rugăciune la sfințirea pocroveațelor; Rânduiala sfințirii veșmintelor celor noao: stihariul, epitrahilul, felonul, rucavițe, cingătoarea și celelalte; Rânduiala sfințirii iarăși a vaselor noao ale Sfintei Bisearici, adică cădealnița, căția, blidul cel de anafora, copia și vasele ceale cu care să aduce vin și apă; Rânduiala la sfințirea crucii; Rânduiala la sfințirea clopotului; Rânduiala sfințirii țințirimului.

10. V. A. Urechia, *Arhimandritul Vartolomei Măzăreanu (1720-1780). Notiță biografică și bibliografică*, București, 1889 (extras din „*Analele Academiei Române*”, seria II, Tom. X, *Memoriile Secțiunii Istorice*”). Titlul *Arhieraticonului*, așa cum îl reproduce V. A. Urechia în alfabet chirilic: *Întru slava ceii de o ființă, de viață făcătoarei și nedespărțitei Sfintei Troiți, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh. În prenorocitele zile preblagocestivei însuși stăpânitoarei, marei doamnei noastre Ecaterina Alexievni, imperatrițai a toată Rossie și a diadohilui ei, binecredinciosul domn țesarevici și marelui cneaz Pavel Petrovici, după arhieriasca osârdie a Presfinții Sale Chir Inochentii, episcop Hușului, s-au talmăcit di pe slovenie și s-au scris pe moldovenie această sfântă carte cinovnică a sfințitei slujiri arhieresti, în sfânta împărătească cetate Sanktpetersburg, în anii de la Hristos Mântuitorul nostru 1770, de smeritul și mult păcătosul Vartolomei Mazerianu, arhimandritul sfintei Mănăstiri Solcăi din Moldova*. Manuscrisul a fost definitivat înaintea datei de 27 iulie 1770, când pornește spre casă. Vezi și Dimitrie Dan, *Arhimandritul Vartolomei Măzăreanu. Schiță biografică și bibliografică cu mai multe anexe*, în „*Analele Academiei Române*”, Seria II, Tomul XXXIII, 1910-1911, *Memoriile Secțiunii Literare*, p. 243-347, p. 273-274.

11. Acest manuscris este descris de Gabriel Ștrempel, în *Catalogul manuscriselor românești*, B.A.R., 1601-3100, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983, p. 243. *Arhieraticonul* anonim conține capitolele: *Rânduiala hirotonei la citeți, la ipodiaton și la diacon (f. 1^r- 5^v); Hirotonia preotului (f. 6^r- 8^v); Rânduiala facerii duhovnicului (f. 9^r- 9^v); Rânduiala sfințirii pâinilor (f. 9^v- 11^r); Rânduiala de dezlegare (f. 11^v); Altă rugăciune (f. 12^r- 12^v); Rânduiala înmormântării (f. 13^r- 16^v); Rânduiala logodnii (f. 17^r- 18^v); Rânduiala nunții. Rânduiala cuniumii (f. 19^r- 24^v).*

12. Acest manuscris este descris de către Gabriel Ștrempel, în *Catalogul manuscriselor românești*, B.A.R., 1601-3100, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983, p. 164.

13. Episcopul Atanasie Stoenescu s-a născut în București, în anul 1815. În perioada 1838-1842 a studiat la Seminarul de la Râmnic, apoi s-a călugărit și a fost trimis la studii, la Pesta, (1843-1846). Între anii 1846-1848 a fost „inspector” al Seminarului din Râmnic și a participat la revoluția din 1848. Ulterior a devenit superior al schitului Flămânda, arhimandrit și egumen al mănăstirilor Sadova (1857-1864), Zlătari – București (1864) și Căldărușani (1864). În perioada 1864-1865, Atanasie Stoenescu a fost locțiitor de episcop la Roman, apoi a fost numit episcop eparhial (mai 1865-nov. 1868) și episcop al Râmnicului Nou Severin (ales la 18 ianuarie 1873, funcție ce a deținut-o până la moarte). Atanasie Stoenescu a decedat la 9 februarie 1880, în București. A tipărit cartea: *Predici pentru duminicile și sărbătorile principale ale anului*, Craiova, 1874.

14. După decesul episcopului Atanasie Stoenescu (9 februarie 1880), a fost numit episcop al Râmnicului Teodorit Sinadon al Craiovei, în perioada 9 februarie – 30 noiembrie 1880.

15. Episcopul Iosif (Ioan) Bobulescu s-a născut la 15 decembrie 1818, în satul Plopeni, comuna Burdujeni, județul Botoșani. A

studiat la școala din satul natal, pe urmă la Seminarul Teologic din Socola, pe care l-a absolvit în anul 1845. După căsătorie, în luna martie 1846 a fost hirotonit preot al Parohiei Sfânta Parascheva, din Botoșani. În ianuarie 1856 a fost numit catehet în Iași, apoi profesor la Seminarul Teologic din Iași, unde a predat până în anul 1860. După ce a devenit văduv, în 1857 a intrat în monahism, primind numele de Iosif. În anul 1861 devine arhimandrit, apoi protos la Biserica Sfântul Nicolae Domnesc din Iași. La 24 ianuarie 1862, Iosif Bobulescu a fost hirotonit episcop, cu titlul de „Sevastius”. După anul 1872 a fost superior al mai multor biserici din Iași, apoi vicar al Mitropoliei Moldovei și Sucevei, cu titlul de „Botoșăneanul”. La 30 noiembrie 1880 a fost numit episcop al Râmnicului, funcție pe care a deținut-o până în luna noiembrie a anului 1886, când s-a retras la Botoșani, unde în anul 1890 a decedat.

16. Vezi *Arhieraticon, adică Liturgiariu arhieresc combinat după un manuscris vechiu de la sfânta Mitropolia Moldovei și după alte cărți liturgice ale Bisericii Ortodoxe de episcopul Dunărei de Jos, Melchisedec. 1875*. Manuscrisul se află la B. A. R., Ms. rom. 2089, 140 [-141] file. Cf. și Gabriel Ștrempel, *Catalogul ...*, II, p. 163.

17. Titlul întreg: *Orânduiala serviciului arhieresc al sfințelor și dumnezeieștilor liturghii a lui Ioan Gură de Aur, a lui Vasile cel Mare și a lui Grigorie Dialogul, numită Cea mai nainte sfințită, precum și orânduiala hirotoniilor și hirotesiiilor de grade ecleziastice*. Transcrisă după un vechiu manuscris din Sfânta Mitropolie a Moldovei din Iași, pentru Înalt Preasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit al Moldovei și Sucevei D. D. Iosif Naniescu, la anul 1878, în București, de preotul exarh Gheorghe Ionescu, servitor la biserica Monastirii Zlătari. Manuscrisul se păstrează la B. A. R., Ms. rom. 1518, are 70 [-76] pagini format folio de altar. Cf. și Gabriel Ștrempel, *Catalogul ...*, I, p. 356-357. Acest Gheorghe Ionescu, „preot efemeriu la biserica Zlătari” (în 1873) sau, ulterior, „preot exarh servitor la biserica Monastirii Zlătari” (1878) pare a fi ultimul autor de manuscrise „iluminate” din cultura noastră. El alcătuiuse, la 1873, și *Arhieraticonul* arhierelui Ieronim, „episcop Sevastis” și vicar al mitropolitului din București (B. A. R., ms. rom. 5043).

BIBLIOGRAFIE

1. Albu, Corneliu, 1997, *Pe urmele lui Ion Inochentie Micu-Klein*, Ediția a II-a îngrijită și revizuită de Valentin Borda, Editura „Petru Maior”, Târgu-Mureș.
2. *Arhieraticon tâlcuit de pre limba elinească pre limba rumânească, carele cuprinde în sine toată slujba arhierescă, acum întâiu tipărit. Cu blagoslovenia Exțelenții Sale prea luminatului și Preaosfințitului Domn Domnului Mitropolit, G. Grigorie Maier, Vlădica Făgărașului și a toată Țara Ardealului a prea înălțatei Chesaro-Crăieștii măriri sveatnic dinăuntru*. În Sfânta Mitropolie în Blaj. Anul de la mântuirea lumii 1777, Blaj.
3. Avram, Mioara, Dimitrescu, Florica, 1962, *Principii de transcriere a textelor românești. Secolele al XVI-lea – al XVIII-lea*, în LR, XI, nr. 6: 653-660.
4. Braniște, Ene, 1993, *Liturgica generală*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București.
5. Bria, Ion, 1981, *Dicționar de teologie ortodoxă. A-Z*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București.
6. Bulgăr, Gh., Constantinescu - Dobridor Gh., 2002, *Dicționar de arhaisme și regionalisme*, vol. I-II, Editura „Saeculum Vizual”, București.
7. Chindriș, Ioan, 2001, *Cultură și societate în contextul Școlii Ardelene*, Editura Cartimpex, Cluj-Napoca.
8. Chindriș, Ioan, 1998, *Inochentie Micu-Klein, omul de cultură*, Cetatea culturală, Cluj, An I : 4.
9. Ciorănescu, Alexandru, 2001, *Dicționarul etimologic al limbii române*, Editura Saeculum I.O., București.
10. Costinescu, Mariana, Georgescu, Magdalena et alii, 1987, *Dicționarul limbii române literare vechi (1640-1780). Termini regionali*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.
11. Langa, Ioan, 1993, *Dicționar teologic creștin din perspectiva ecumenismului*, Editura Dacia, Cluj-Napoca.
12. Manciușea, Ștefan, 2001, *Istoria Blajului, monografie istorică și culturală*, Ediție îngrijită și prefațată de Mircea Popa, Editura Astra, Despărțământul „Timotei Cipariu”, Blaj.
13. Micu-Klein, Inochentie, 2000 *Arhieraticon – ediție după originalul manuscris*. (studiu introductiv de Ioan Chindriș; transcrierea textului: Florica Nuțiu și Ioan Chindriș), Editura România Press, București.
14. Mureșanu, Camil, 2000, *Inocențiu Micu - personalitate europeană*, Cultura creștină, Blaj, serie nouă, anul IV, nr. 1: 31.
15. Nuțiu, Florica - Elisabeta; Pațulea, Daniel, 2007, *Arhieraticonul lui Grigorie Maier, Blaj 1777*, Editura University Press; Târgu Mureș, 217 p.
16. Nuțiu, Florica - Elisabeta, 2000, *Adaptarea alfabetului chirilic la specificul limbii române*, Lucrările Sesiunii de comunicări științifice a Universității „Petru Maior”, Târgu-Mureș 27-28 octombrie 2000, vol. 10, Editura Universității „Petru Maior”, Târgu-Mureș: 121-128.
17. Nuțiu, Florica - Elisabeta, 2003, *Arhieraticoane din secolul al XVIII-lea*, în „Marisia”, XXVII, Studii și materiale, Arheologie. Istorie, Târgu-Mureș: 425-435.
18. Nuțiu, Florica - Elisabeta, 2002, *Contribuții la istoria cărții religioase*, în „Libraria”, Anuar I (Lucrările Simpozionului Național „200 de ani de lectură publică la Târgu-Mureș”), Târgu-Mureș: 112-124.
19. Nuțiu, Florica - Elisabeta, 2000, *Probleme de transcriere a textelor din secolul al XVIII-lea*, Lucrările Sesiunii de comunicări științifice a Universității „Petru Maior”, Târgu-Mureș 27-28 octombrie 2000, vol. 10, Editura Universității „Petru Maior”, Târgu-Mureș: 113- 120.
20. Nuțiu, Florica – Elisabeta 2003. *Un monument al culturii române: Palia de la Orăștie 420 de ani de la tipărire, studiu comparativ cu Biblia de la Blaj*, în revista Reflex, an IV, nr. 1-2-3, Reșița: 46-51.
21. Pall, Francisc, 1997, *Inochentie Micu-Klein, Exilul la Roma. Vol. I, II, III*, Fundația Culturală Română, Editura „Viața creștină”, Cluj-Napoca.
22. Popa, Atanasie, 1976, *Manuscrise românești vechi în Biblioteca Centrală Universitară din Cluj-Napoca*, în „Biblioteca și învățământul”, II: 879-907.
23. Popescu-Vâlcea, G., 1974, *Shujebnicul mitropolitului Ștefan al Ungrovlahiei (1648-1688)*, București.
24. Stoian, M., Ion, 1994, *Dicționar religios*, Editura Garamond, București.
25. Ștrempel, Gabriel, 1984, *Bibliografia românească modernă 1831-1918*, Editura Academiei Române, București.

Destinatarul unei scrisori – autor responsabilitate secundară, personaj principal al corespondenței. Scrisori către scriitorul Mihai Gafița în colecția Cabinetului de Manuscrise al Bibliotecii Naționale a României

Cristina MARINESCU, bibliotecar
Biblioteca Națională a României. Serviciul Colecții Speciale
e-mail: cristina.marinescu@bibnat.ro

Documentele de corespondență presupun existența a două personaje: emitentul și destinatarul. În colecțiile de manuscrise, de multe ori, fondurile de corespondență sunt constituite din scrisori adresate aceleiași persoane, emitenții fiind diferiți. Ținând cont de faptul că nu doar ceea ce scrii, ci și ceea ce îți se scrie, te definește ca persoană, putem construi imaginea unui destinatar, prezență eventual tăcută în asemenea fonduri de corespondență, așa cum se degajă ea din documentele ce îi sunt direct adresate. Astfel, destinatarul, care pentru catalogator constituie o categorie aparte de autor, anume autor responsabilitate secundară, devine personaj principal al scrisorilor, care nu reflectă doar personalitatea emitenților.

Cabinetul de Manuscrise al Bibliotecii Naționale a României deține în jur de 30.000 de documente de corespondență, unele dintre ele putând fi grupate în fonduri. Așa de pildă este fondul „Alexandru Rosetti”, care conține în jur de 1.500 de scrisori adresate remarcabilului lingvist și director al Revistei Fundațiilor Regale, aproape 500 dintre acestea aparținând unor autori români, restul provenind de la confrăți din străinătate. Un alt exemplu îl constituie scrisorile pictorului Nicolae Tonitza către Sebastian Armand și Mișu Takorian, cel dintâi înrămându-i lucrările, iar cel de-al doilea ocupându-se de organizarea expozițiilor. Exemplele pot continua, și printre ele se numără și fondul de scrisori adresate criticului și istoricului literar Mihai Gafița.

Mihai Gafița s-a născut la 21 octombrie 1923 și a murit la cutremurul din 1977, în București. Era fratele mai mare al prozatorului Viniciu Gafița. Și-a început studiile în comuna Baia (județul Baia), unde s-a născut, a urmat liceul la Fălticeni (1933-1939) și Botoșani (1940-1941). A absolvit în 1946 Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din București, după un an de studii la Politehnica București. A fost președinte al Uniunii Naționale a Studenților Români, profesor de matematică în cartierul Dămăroaia din București (1948-1950), profesor de istoria literaturii române la Școala de Litere „Mihai Eminescu” (1950-1955), lector universitar de estetică și teorie literară (1955-1968). A fost gazetar la revista „Viața Românească” (1951-1954) și „Gazeta literară” (1954-1956). A fost secretar al Uniunii Scriitorilor Români (1956-1960), redactor șef la Editura de Stat pentru Literatură și Artă, șef de secție la editura Univers (1969-1970) și redactor șef la editura Cartea Românească (1970-1977). Ca editor, a scos volume ale unor autori ca Duiliu

Zamfirescu, Cezar Petrescu, Ioan Alexandru Brătescu-Voinești, Vasile Alecsandri, Ion Petrovici etc. Activitatea sa publicistică cuprinde versuri, povestiri rimate, cuvinte încrucișate, povești și romane pentru copii, volume de critică și istorie literară, schițe literare ș.a. A utilizat pseudonime, precum Mihai Moldovan, Dana Șoimu, Mihai Vlad, Aura Grui, Saadi Firuz etc.

Prin forța împrejurărilor, Mihai Gafița a fost un literat influențat profund de concepția comunistă asupra esteticii literare. Totuși, la fel ca alți scriitori din perioada socialismului, poate fi considerat un personaj interesant, cu luminile și umbrele sale pe fondul întunecat al acelor vremuri de reprimare artistică și religioasă.

Cabinetul de Manuscrise deține un fond de câteva sute de cărți poștale ilustrate adresate lui Mihai Gafița. Mulți dintre autori sunt personaje cunoscute ale lumii literare românești de dinainte de 1989: Ion Băieșu, Zaharia Stancu, Eugen Simion, Eta Boeriu, Marin Preda, Veronica Porumbacu, Isac Peltz, Aurel Dragoș Munteanu, Mihai Beniuc, Anatol Baconsky, Ana Blandiana, Vintilă Corbul, Ion Caraion etc.

Textele cărților poștale sunt minimale. Astfel, Fănuș Neagu și Ion Băieșu, care semnează „Doi băieți frumoși”, transmit salutări din Italia „de la doi firoși colaboratori”. Eta Boeriu oferă din Paris: „Un mic aconto al trepidăției și animației cu care Parisul vă așteaptă”. Marin Preda, pe o carte poștală ilustrată cu Trafalgar Square din Londra, trimite: „Salutări chiar din piața învingătorului lui Napoleon”. Augustin Z. N. Pop îi trimite salutări de la Rucăr. Mihai Beniuc are urări de bine tocmai din Beijing.

Este posibil ca acest obicei al scriitorilor vremii, de a trimite cărți poștale ilustrate, din locurile pe care le vizitau, să fi răspuns unei pasiuni de colecționare a lui Mihai Gafița, deși poate că unii dintre călători făceau acest lucru pentru a se menține în atenția și bunăvoința unui personaj important al scenei literare. Poate că Mihai Gafița prefera documentele ilustrate din locuri exotice sau pe care nu le vizitase, în locul unor scrisori în care să fie dezbătute probleme intelectuale (cel puțin așa ni-l zugrăvește acest fond de corespondență).

Bibliografie:

1. Mihai Gafița. Disponibil pe Internet la adresa https://ro.wikipedia.org/wiki/Mihai_Gafi%C8%9Ba, accesat în 28.06.2018.

Biblioteca Națională a Letoniei

Andris VILKIS, director general

Jolanta TREILE, director. Departamentul de implementare a politicilor culturale

Augusts ZILBERTS, șef serviciu Relații cu Publicul

Biblioteca Națională a Letoniei

e-mail: lnb@lnb.lv

Biblioteca Națională a Letoniei (NLL) îndeplinește toate funcțiile caracteristice ale bibliotecilor naționale, inclusiv crearea bibliografiei naționale, fiind centru de dezvoltare pentru sistemul de biblioteci publice. Colecția NLL de peste 4 milioane de articole acoperă toate disciplinele științifice cu accent pe științele umaniste și sociale. NLL folosește pe larg oportunitățile oferite de infrastructura noii sale clădiri - pe lângă serviciile sale de bază, biblioteca se dezvoltă ca un centru educațional, științific și cultural.

LNB - Atrijs

Istoric

Biblioteca de Stat a fost fondată la 29 august 1919. Legendarul bibliofil leton Jānis Misins (1862-1945) a fost numit primul director al Bibliotecii. Denumirea actuală - Biblioteca Națională a Letoniei - a primit-o în 1991.

Spre deosebire de țările vecine, care sunt renumite pentru bibliotecile lor universitare vechi, Letonia nu avea o astfel de instituție. Cea mai veche bibliotecă publică - înființată în 1524 în orașul Riga (Biblioteca Primăriei) a pierdut 98% din colecția sa într-un incendiu provocat de un atac aerian din Al Doilea Război Mondial (1941) (din fericire, cea mai valoroasă parte a fost salvată de la distrugere). În consecință, NLL a avut de la început atribuții mai extinse decât o bibliotecă națională tradițională, cu accent mai puternic pe funcțiile de bibliotecă publică și universitară.

Nucleul colecției NLL se bazează pe colecții de origine diferită care, în viitor, vor fi completate prin intermediul Depozitului legal. Biblioteca a fost găzduită pentru prima dată în fosta clădire a Gimnaziului din Provincia Vidzeme (înființat în 1675 ca Liceul Suedez sau Regal), folosind biblioteca existentă a școlii ca bază a colecției care urma să fie înființată.

Colecția principală a fost completată de colecții moștenite din diverse surse interesante, cu publicații chiar și din secolul al XV-lea. Cele mai importante au provenit din bibliotecile proprietarilor germani de pământ din Țările Baltice și de la instituții de învățământ. În acest context, colecțiile Societății pentru Studiul Antichităților Baltice (1834-1934) (inclusiv colecția privată a lui Gustav von Bergman (1749-1814) și Biblioteca Seminarului din Riga cu o mică parte din cea mai remarcabilă colecție din Polonia - Biblioteca fraților Zafuski (1747-1795) - merită menționate în mod deosebit. Cu toate acestea, de la înființarea sa, în privința dezvoltării colecțiilor, Biblioteca de Stat a pus accentul pe achiziția de literatură letonă contemporană și literatură străină. Înainte de 1940, colecția bibliotecii se apropia de 1 milion de documente.

Principiile moderne anglo-americane au fost introduse în organizarea bibliotecii: un catalog principal și împrumuturi interbibliotecare etc. Până în 1920, înregistrarea bibliografică a tuturor lucrărilor publicate în țară era deja începută. Această acțiune a fost începută de un membru al personalului bibliotecii, Augusts Ģinters (1885-1944). Contribuția sa specială, cunoscută la nivel internațional, este crearea a ceea ce este cunoscut acum ca un sistem de bibliografie analitică - înregistrarea fiecărui articol publicat în periodice începând cu 1763. În 1940 Letonia a fost ocupată de URSS, în 1941 - de Germania. Biblioteca a fost reorganizată și a fost inițiat un audit al colecției. În același timp, au fost aduse în număr mare din URSS cărțile publicate în anii de început ai erei sovietice. În 1946 au fost create așa-numitele *specfonds* (colecție specială) pentru a depozita publicații „anti-sovietice” sau interzise. Perioada sovietică se caracterizează printr-o întrerupere a continuității colecției de literatură din Occident și o izolare completă de tot ce însemna colaborare internațională. Standardele și practicile sovietice au fost introduse în fiecare etapă a formării și prelucrării colecțiilor și în serviciile bibliotecii. În mod miraculos, datorită eforturilor dezinteresate ale membrilor personalului bibliotecii și ale remarcabilului cercetător de carte Aleksejs Apinis (1926-2004), secțiunea Carte Rară și Manuscrise a fost scoasă din depozitul general, la fel ca și colecția Letonica după 1956.

Adevărata democratizare a bibliotecii și demontarea sistemului sovietic a putut să înceapă doar odată cu renașterea națională și restabilirea independenței letone în 1991. Biblioteca a fost dezideologizată, conceptul de *specfonds* a fost lichidat, făcând toată colecția disponibilă tuturor. Literatura sovietică fără valoare a fost îndepărtată. În locul său au intrat masiv în noua NLL publicațiile din exil și cele din Letonia. A fost restabilită

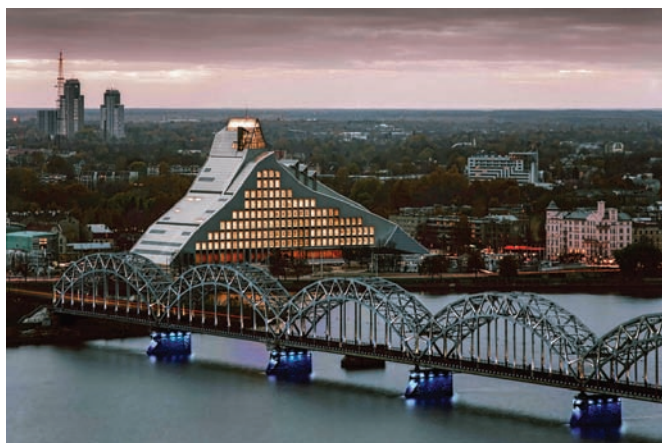

cooperarea internațională extinsă și au fost adoptate standardele internaționale. De asemenea, treptat, noile tehnologii au început să apară și ele în bibliotecă. În 1991, NLL a început digitizarea publicațiilor periodice letone (1822-1940), iar un an mai târziu, a început să funcționeze catalogul electronic al NLL.

Ideea de a construi o nouă clădire a bibliotecii a apărut prima dată în 1928. Dar nu a urmat nicio acțiune reală în acest sens iar problema a continuat să se discute. După o serie de încercări nereușite de începere a construcției unei noi clădiri, abia în 1987 Consiliul de Miniștri al RSS din Letonia a adoptat definitiv o decizie de aprobare a construcției. A urmat o competiție arhitecturală, care s-a încheiat fără succes. Apoi, arhitectul șef al orașului Riga, Gunārs Asaris (1934), l-a abordat pe Gunnar Birkerts (1925) - un arhitect de origine letonă care locuiește în SUA, proiectantul multor clădiri publice de importanță internațională - pentru a deveni arhitectul noii clădiri a NLL. Guvernul leton a adoptat o decizie cu privire la construcția NLL în 1991. Pentru a promova construcția noii bibliotecii, în 1998 a fost înființată Fundația de sprijin a NLL, dar în 1999 Adunarea Generală UNESCO de la Paris a aprobat rezoluția, înaintată de Letonia, privind sprijinul pentru construcția NLL. Lucrările de construcție ale NLL au început în 2008 și s-au finalizat la sfârșitul anului 2013.

Clădirea

Noua clădire a NLL a devenit un simbol arhitectonic al orașului Riga, pe malul stâng al râului Daugava, vizavi de centrul istoric al orașului. Este una dintre cele mai importante clădiri culturale din Letonia secolului XXI. Arhitectul Birkerts a contopit în forma clădirii două simboluri cu o semnificație deosebită pentru națiunea letonă - *Muntele de sticlă* simbol al obstacolelor cu care se confruntă viața creatoare a omului și *Castelul Luminii* - o imagine populară în timpul trezirii naționale a Letoniei din secolul al XIX-lea, simbol al libertății oamenilor și a spiritului creator.

Biblioteca Națională a Letoniei. Foto Indriks Sturmanis

- Suprafață totală: 42.733 m²
- Înălțime: 68,3 m
- Număr de niveluri: 14

La construcția clădirii s-au folosit foarte mult sticla și lemnul. O atenție deosebită a fost acordată luminii - toate zonele în care oamenii sunt prezenți sunt expuse la lumină naturală. Conținutul sălilor de lectură este organizat pe principiul de la general la specializat - pe măsură ce vizitatorii urcă la etajele superioare. Nivelurile -1 și 1 ale clădirii sunt accesibile tuturor vizitatorilor, există un centru de conferințe, amfiteatre, săli de expoziții, expoziție permanentă și o cafenea. Începând cu nivelul 2, 350.000

de documente sunt disponibile pe rafturile cu acces liber în sălile de lectură. Biblioteca are aproximativ 1.000 de locuri pentru cititori, inclusiv cabinete individuale de lucru și 10 săli diferite pentru de activități de grup, - sala de lectură în care trebuie păstrată liniștea, săli de lectură în care sunt permise zgomotele și zone de lounge.

În 2008 la NLL lucrau 400 de persoane iar în prezent lucrează 376. Întrucât numărul de servicii care urmează să fie furnizate în noua clădire a crescut substanțial (evenimente publice, expoziții, săli de lectură deschise 64 de ore pe săptămână, Centrul de literatură pentru copii), structura personalului diferă acum substanțial din punct de vedere profesional și al calității universitare. Aproximativ 40% sunt acum specialiști din diverse alte discipline. Numărul de specialiști cu înaltă calificare a crescut la NLL - 13 dețin doctorate, 4 sunt doctoranzi.

Colectia NLL

Numărul total de documente (unități fizice) - aprox. 4,3 milioane, incluzând

- ~ 2 milioane de cărți
- ~ 840 mii de periodice
- ~ 624 mii mici articole tipărite / efemere
- ~ 236 mii de publicații grafice
- ~ 221 mii de publicații muzicale
- ~ 73 mii de articole audio-vizuale
- ~ 109 mii microformate
- ~ 38 mii articole cartografice
- ~ 29 mii de manuscrise
- ~ 30 mii de documente nepublicate
- ~ 5 mii de alte documente
- ~ 10 mii de articole publicate electronic
- ~ 93 mii articole duplicat stocate

Departamentul Colecții speciale al NLL este cel mai mare și reprezintă cea mai mare parte a întregii colecții. Cuprinde ~ 58 mii de articole din *Letonica* și *Centrul Baltic* și ~ 57 mii de articole din Secția cărți rare și manuscrise.

People's Bookshelf. Foto Kristis Luhaers

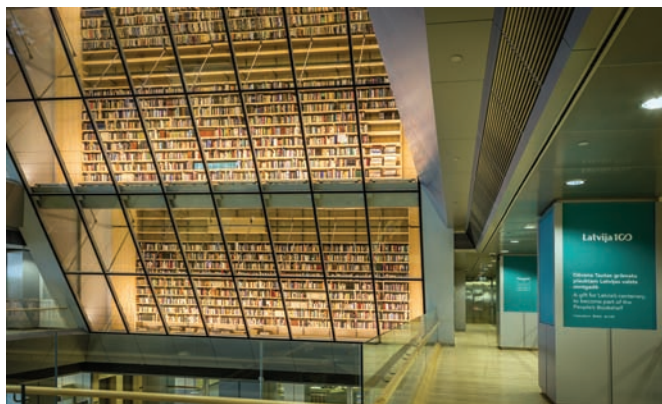
Nucleul de rarități ale Bibliotecii constă în tipărituri (de la incunabule la cărți în limbi străine apărute până la 1830 și în letonă până la 1850), precum și alte publicații cu caracteristici deosebit de rare. Cel mai vechi incunabul este *Spiegel der Volkommenheit* de Heinrich Herpf. Colecția de rarități include, de asemenea, cărți ale unor tipografi din secolele XV și XVI, precum Aldus Manutius, Giunta, Plantin, Elsevier, Tipografia Regală din Paris și alte companii.

Cel mai vechi text leton cunoscut până în prezent se găsește în *Cosmographia* lui Sebastian Münster (Basel, 1550). Colecția de incunabule include, de asemenea, publicații scrise în limba latgaliană, care a început să se contureze în secolul al

XVIII-lea în ceea ce era pe atunci Inflanty (Inflanty Polskie). A doua cea mai mare componentă a colecției de documente rare constă în publicațiile germane baltice emise din 1588 până în 1830 pe teritoriul de azi al Letoniei, inclusiv primele ediții ale lucrărilor lui J.G. Herder și I. Kant, tipărite de cea mai importantă editură germană baltică din Riga, J. F. Hartknoch.

Raritățile străine sunt în mare parte incunabule vest-europene în limbile germană, franceză și latină, dar publicațiile în engleză, suedeză, olandeză, poloneză, italiană, estonă și greacă sunt, de asemenea, destul de larg reprezentate. Aceste publicații au fost adesea achiziționate la licitații, din secolele XVIII și XIX. Biblioteca deține, de asemenea, 187 de publicații în limba slavonă (secolele XVI-XIX).

Colecțiile NLL dețin, de asemenea, dovezi ale modului în care lucrările și ideile iluminiștilor francezi au influențat Letonia în secolul al XVIII-lea. În această perioadă, în Letonia au fost publicate peste 100 de cărți cu texte în franceză sau de către autori francezi. De asemenea, este interesant faptul că pastorul baltic german Gustav v. Bergmann deținea una dintre cele mai mari biblioteci cu incunabule, publicații tip *Baltica* și cea mai mare colecție de cărți în limba letonă. De asemenea, el a condus o tipografie în Rūjiena și a tipărit cărți în ediții limitate ale lui Voltaire, Rabelais și ale alțor autori francezi.

People's Bookshelf. Foto Krists Luhaers

Colecția NLL este suplimentată în mod constant și prin donații. Una dintre cele mai mari este colecția unică a Bibliotecii Centrale Baltice creată de colecționarul german baltic Otto Bong (1918-2006), care cuprinde cărți, manuscrise și fotografii rare. Este important de menționat că Valdis Villerušs a donat (în 1942) 408 exemplare de incunabule letone, care nu făceau parte anterior din colecțiile NLL. Un alt exemplu excelent este Colecția Peter Böttger (donată în 1936) cu 10.000 de gravuri din secolele XVI-XVIII. Paul Raabe (1927-2013), cel mai mare bibliotecar german și cercetător de carte din secolul XX, a lăsat moștenire către NLL o colecție considerabilă.

Colecția de manuscrise a NLL este formată, în cea mai mare parte, din exemplare în limba letonă și germană baltică și câteva în rusă. Dominante sunt documentele din secolele XIX-XX. Există anumite documente unice din secolul al XIV-lea, de exemplu, aproximativ 40 de vechi manuscrise slavone. Printre cele mai vechi manuscrise din vestul Europei, se evidențiază două - din secolul al XV-lea din nordul Franței, cartea scrisă de mână *Hora Beatae Virginis Mariae* și *Regulamentul Sancti Patris nostris Benedict* (secolul al XVI-lea), cu o copertă din fildeș.

Materialele germane baltice includ documente din secolele XVII-XVIII de la curtea Ducelui de Courland (inclusiv autograful lui E. J. von Biron) și colecțiile unor familii nobile (Pahlen, Medem, Lieven, Mantteuffel), precum și ale unor foste organizații. Colecția de manuscrise moștenite de la

biblioteca Bisericii Catolice din Krāslava are o importanță deosebită în ceea ce privește istoria iezuitismului.

Cu toate acestea, majoritatea manuscriselor sunt legate de istoria, economia, educația și cultura letonă. În acest context, cele 424 de cărți manuscrise ale primei mișcări naționale și spirituale ale Letoniei, *Frăția Moraviei*, sunt deosebit de semnificative. La fel de semnificative sunt cărțile scrise de mână în latgaliană între 1865 și 1904. În ceea ce privește achizițiile contemporane, este de menționat colecția *Samizdat* (70 de volume din toată URSS).

Publicul țintă al NLL și facilitățile pentru utilizatori

Cititorii obișnuiți din NLL constau din mai multe grupuri țintă. Acestea sunt:

- studenți;
- cercetători și universitari;
- profesori și alți educatori;
- copii;
- profesioniști din industrie care au nevoie de informații de nivel universitar;
- angajați din instituții de cultură;
- personal din instituții ale memoriei;
- istorici locali;
- personalități publice și politice;
- familii;
- turiști.

NLL are acum peste 100.000 de cititori obișnuiți (la sfârșitul anului 2018 - 144 327), dintre care 10% sunt sub 18 ani. Cardurile pentru cititori pot fi obținute de la vârsta de 5 ani. NLL oferă cititorilor acces la mai mult de 3.000 de cărți electronice și baze de date electronice - atât baze de date generale letone cât și baze de date străine importante (EBSCO, Emerald, JSTOR, ScienceDirect și SCOPUS).

Clădirea NLL este adaptată funcțional pentru nevoile și accesul diferitelor tipuri de public:

Nivelul 1 găzduiește o sală de lectură de referințe universale, care are și o zonă pentru publicul cu deficiențe de vedere. La acest nivel se găsește, de asemenea, departamentul de împrumuturi interbibliotecare, cel de achiziții, cursuri de instruire pentru cititori, *AsiaRes*, zona internet și sala de lectură pentru tineri. Aici se desfășoară evenimente care ajută elevii de liceu în alegerea carierelor și trezesc interesul lor pentru cercetare.

Nivelul 2 găzduiește sălile de lectură pentru științe umaniste, științe sociale, economie și drept.

Nivelul 3 are sălile de lectură pentru tehnologie și științe naturale, pentru periodice, punctul de eliberare documente, precum și Centrul Cultural American.

Nivelul 4 găzduiește sălile de lectură pentru artă, muzică și resurse audiovizuale. Centrul de resurse audiovizuale oferă importante colecții de înregistrări pe vinil și înregistrări digitale. Cabinele individuale de lucru permit ascultarea și vizionarea concertelor, operelor și filmelor. Sala de lectură este echipată cu monitoare mari pentru lucrul cu software profesionist de prelucrare audio, foto și video.

Nivelul 4 este locul în care găsim camera de Liniște și Meditație - colecția de resurse spirituale a Bibliotecii.

Sala de lectură *Letonica* este situată la **Nivelul 5** și oferă o gamă largă de informații pe suport analogic și digital despre Letonia. Tot aici se mai află sala de lectură pentru Cărți rare și manuscrise, precum și sala cu folclor leton și Arhiva de cântece populare din Letonia - *Dainu skapis* (Cabinet de cântece populare), incluse în Registrul Memoria Lumii al UNESCO.

Nivelul 6 găzduiește sala de lectură pentru hărți cu colecția sa de hărți, atlasuri, planuri de orașe, globuri și alte materiale,

de asemenea sala de lectură „Tipărituri mici” (Ephemera). Institutul Cultural Danez se află tot pe acest nivel.

Nivelul 7 găzduiește Centrul de literatură pentru copii și sala de lectură a acestuia. În fiecare săptămână, în sala de lectură sunt organizate diferite activități creative și educative pentru familiile cu copii.

Nivelul 8 are o sală de lectură pentru profesioniștii din bibliotecă (și alte instituții ale memoriei). Există, de asemenea, un centru de formare profesională continuă, unde toți profesioniștii din instituțiile memoriei din țară pot participa la sesiuni de formare.

Comunicarea cu cititorii și vizitatorii bibliotecii ocupă un loc important în strategia de funcționare a bibliotecii. Unul dintre elementele centrale ale clădirii este *People's Bookshelf* (raftul de cărți al poporului). Această construcție din sticlă, cu o înălțime de cinci etaje, care conține aproximativ 6.500 de cărți - donate în special pentru NLL de către locuitorii Letoniei și de către oaspeții, a fost proiectată de Birkerts și este situată în atrium-ul clădirii. La 18 ianuarie 2014, odată cu lansarea anului în care Riga a fost capitala europeană a culturii, a avut loc campania unică numită *Path of Light - Chain of Booklovers* (Calea Luminii - Lanțul iubitorilor de carte). Aproximativ 30.000 de oameni din toată Letonia și din străinătate s-au alăturat unui lanț viu de-a lungul traseului de 2 km - de la clădirea bibliotecii vechi la cea nouă - și au trecut cărțile donate din mână în mână până la *People's Bookshelf*. Raftul de cărți continuă să fie umplut.

Încadrarea în mediul său

Noua clădire a NLL a devenit populară ca un element nou și important pentru imaginea orașului Riga, atrăgând atât atenția localnicilor cât și a turiștilor. Oamenii vin aici pentru căsătorii și pentru alte evenimente importante din viața lor. Rar trece o zi fără o ședință foto sau o sesiune de filmare în bibliotecă. Vizitele prin clădirea NLL sunt foarte solicitate. În 2018 au fost 1.810 vizite (27.253 de participanți). NLL s-a implicat și în activitățile sociale ale comunității, iar partea din fața clădirii bibliotecii este populară printre patinatori. NLL a devenit unul dintre locurile centrale pentru evenimente culturale, găzduind expoziții la scară largă, concerte, Noaptea Albe Muzeu și Știința, Zilele anuale de poezie, aniversările și lansările de carte ale autorilor, conferințe culturale, educaționale și științifice naționale și internaționale, proiecții de filme și alte evenimente.

Biblioteca acordă o atenție deosebită sferei sociale. Infrastructura sa a fost adaptată pentru persoanele cu nevoi speciale.

Începând cu prima jumătate a anului 2015, când noua clădire a devenit sediul central al Președinției Letoniei la Consiliul UE, aceasta a continuat să joace un rol important în evenimentele politice. Conferința de la Riga, dedicată problemelor de securitate regională la cel mai înalt nivel, are loc aici anual. Vicepreședintele SUA, Joe Biden, ne-a vizitat și a ținut un discurs. Aici a avut loc summit-ul la nivel de Prim-miniștri din China și 16 țări din Europa de Est. NLL a găzduit o întâlnire a prim-miniștrilor baltici, precum și forumuri sau evenimente la care au participat lideri precum Angela Merkel, Recep Erdoğan, Li Keqiang, Toomas Ilves, Dalia Grybauskaitė și alte personalități marcante. Biblioteca găzduiește, de asemenea, evenimente media internaționale, inclusiv *BBC World Questions* (Marea Britanie) și *Dialogues* (Rusia). NLL găzduiește frecvent o varietate de evenimente organizate de ambasade străine.

Legături cu sistemul de biblioteci

NLL este strâns legată de întregul sistem de biblioteci din Letonia. Aceasta oferă în mod regulat bibliotecilor date (meta-informații), standarde, informații statistice, sprijină procesele de digitizare, oferă instruire și consultanță cu privire la diverse probleme profesionale și organizează, de asemenea, întâlniri bianuale ale directorilor de bibliotecă. NLL găzduiește seminarii publice pentru istoricii local și seminarii pe teme legate de metodologia de bibliotecă. Deseori reprezentanți ai NLL fac lobby pentru bibliotecă, întâlnindu-se cu managerii administrației locale și ai instituțiilor de învățământ. NLL a fost implicată activ într-o serie de proiecte comune cu alte biblioteci letone. Dintre acestea, *LATLIBNET* poate fi menționat ca fiind cel mai important. Acest proiect a unit opt biblioteci la nivel național pentru crearea unui catalog colectiv (Aleph, bazat pe arhitectură deschisă) finanțat de Fundația A. Mellon. În mod similar, s-au investit aproximativ 15 milioane de euro în dezvoltarea Sistemului național unificat de informare a bibliotecilor sau *Rețeaua de lumină*, care conectează toate bibliotecile universitare, publice și școlare ale țării într-o rețea integrată.

NLL în context internațional

NLL a fost deja un partener activ în activitățile globale ale UNESCO în ultimii 25 de ani. În primul rând, în Programul Memoria lumii. NLL este unul dintre participanții la procesul Summit-ului Mondial privind Societatea Informațională (WSIS), ale cărui idei au fost implementate în Rețeaua de lumină și în proiectul Bibliotecii digitale naționale, precum și la întocmirea Declarației de la Vancouver. NLL reprezintă, de asemenea, Letonia în World Digital Library (WDL). În august 2015, directorul general adjunct al UNESCO, Getachew Engida, și-a exprimat public aprecierea pentru NLL, plasându-o alături de alte biblioteci din lume care aspiră la excelență. NLL este membru al IFLA, LIBER și al multor alte organizații profesionale.

NLL - flag

Aspirații și viziune

NLL se consideră un participant activ la viața culturală, la activitățile de învățare pe tot parcursul vieții, de alfabetizare informațională și de cercetare, oferind servicii solicitate de cititori, cum ar fi cele din sediul bibliotecii dar și din mediul său digital. În implementarea acestei viziuni, NLL colaborează cu o gamă largă de parteneri comunitari și participă la manifestările culturale internaționale.

În activitățile sale operaționale, personalul NLL se străduiește să respecte trei valori. În primul rând, **deschiderea**. Atât în ceea ce privește cititorii cât și în relațiile dintre angajați, democrația a domnit întotdeauna în bibliotecă. Valoarea cheie a personalului NLL este **competența**. Datorită acestui fapt, NLL a devenit un centru național de competență pentru conservarea și cercetarea patrimoniului cărților. Cea de-a treia valoare care poate fi evidențiată la NLL este **calitatea** activității - serviciile oferite sunt la cel mai înalt nivel.

Strategie și caracteristici speciale, unice

NLL este, probabil, singura bibliotecă cu o bibliografie națională extrem de cuprinzătoare.

NLL este una dintre puținele biblioteci care are propriul Muzeu al cărților - expoziția permanentă a *Cărților letone* este o oportunitate de a învăța în mod interactiv despre istoria cărților din Letonia.

NLL iubește copiii. Centrul de literatură pentru copii nu numai că are grijă de tinerii cititori ai NLL, dar coordonează promovarea lecturii (20.000 de cititori) la nivel național și chiar în străinătate - în diaspora letonă.

Biblioteca Digitală națională din Letonia a fost înființată ca parte a proiectului NLL în 2006, dezvoltarea sa ulterioară fiind asigurată prin două proiecte FEDR (Fond European de Dezvoltare Regională). În prezent, sistemul DOM (Digital Object Management) a digitizat peste 5 milioane de pagini, asigurând funcții complete de recunoaștere a textului și de căutare. Cea mai mare colecție de acest gen - *Periodika.lv* - acoperă aproximativ jumătate din toate periodicele letone. Al doilea cel mai mare și mai popular site este *Lost Latvija*, care este o colecție bogată de resurse digitale despre evenimente anterioare, atracții culturale și naturale, oameni și artefacte. Cea de-a treia cea mai populară colecție este Festivalul cântecelor din Letonia (1873-2018). Folosind sprijinul financiar al fondurilor și programelor structurale ale UE și al altor fonduri și programe străine, NLL continuă să implementeze proiecte precum *Europeana Sounds*, *Europeana Newspapers*.

Noua clădire are o structură TIC foarte modernă. Acest lucru a asigurat toate echipamentele de care NLL are nevoie pentru a implementa strategia noastră digitală. În consecință, politica NLL pune accent pe sprijinirea alfabetizării, alfabetizarea informațională și alfabetizarea digitală, fără de care colecțiile digitale nu prea ar avea sens. În 2017 a fost lansat un proiect comun de alfabetizare media, în colaborare cu Universitatea din Letonia și cu UNESCO.

Planuri de viitor

Principalul plan de viitor al NLL este punerea în aplicare a proiectului finanțat de FEDR *Digitizarea patrimoniului cultural* în cooperare cu alte instituții ale memoriei. Un e-depozit național, *Academia*, este de asemenea creat.

NLL consideră că implicarea sa în toate domeniile educației și cercetării este de la sine înțeles. Un alt obiectiv este consolidarea instituției de formare profesională continuă pentru ca aceasta să joace un rol internațional activ. Biblioteca își poate permite, de asemenea, să fie atât o instituție alternativă cât și contemplativă.

Pentru a sprijini activitatea de cercetare, una dintre cele mai recente provocări este crearea unei Enciclopedii universale naționale a Letoniei în limba letonă, proiect în care sunt implicate cele mai bune minți de cercetare ale țării. Lucrarea este disponibilă online din decembrie 2018, la timp pentru sărbătorirea centenarului independenței Letoniei. Clădirea NLL a fost Centrul de stat pentru vizitatori cu ocazia centenarului Letoniei.

Noua identitate a NLL ca centru cultural, științific și educațional se află încă în faza de formare, completând organic fațetele tradiționale ale Bibliotecii cu altele noi, inclusiv procese culturale și educaționale, cercetare și diverse evenimente publice. Biblioteca nu mai este doar o bibliotecă pur și simplu, ci face parte dintr-un proces. NLL câștigă un context mai bogat, iar publicul larg este conștient de cât de multe și diferite activități se pot încerca și cum se pot îmbogăți intelectual în această instituție.

Ai un hobby? Alege cartea pentru pasiunea ta!

Ana MACOVEI, bibliotecar
Casa Corpului Didactic Neamț
e-mail: ccdneamt@gmail.com, ana.macovei.ccdnt@gmail.com

Promovarea bibliotecii școlare prin intermediul elevilor care dezvoltă un hobby, dar și orientarea elevilor în alegerea viitoarei cariere, iată ceea ce și-a propus proiectul național de voluntariat *Ai un hobby? Alege cartea pentru pasiunea ta!*

Alegerea profesiei reprezintă un pas important în viața elevilor, constituind una dintre premisele reușitei profesionale și personale. Orice lucru realizat cu pasiune aduce mulțumire sufletească celui ce-l întreprinde. Dacă la momentul potrivit, elevul care are un hobby este bine îndrumat, hobby-ul său poate deveni profesie. *Profesia este unul din domeniile principale ale vieții, alături de familie, prietenie etc. Oamenii petrec la muncă o mare parte din timpul lor. Nu este totuna să ai sentimentul că ți se potrivește ceea ce faci, lucrezi cu plăcere, ești bun în munca ta, ești apreciat de colegi, șefi, sau faci o muncă doar pentru a câștiga bani, fără plăcere, mulțumire și bucuria împlinirii profesionale. Satisfacția în muncă și satisfacția în viață depind de măsura în care persoana găsește modalități de a-și dezvolta aptitudinile și interesele, personalitatea și imaginea de sine. Prin urmare, alegerea profesiei este o decizie care merită toată atenția.*

<http://www.cjraeiiasi.ro/userfiles/files/Publicatii/GHID%20CARIERA%20PERSPECTIVE%20EUROPENE.pdf>

Pomind de la lucruri plăcute, cunoscute, bibliotecarii vor încerca să-i determine pe elevi să se perfecționeze în domeniul din care face parte hobby-ul lor, apoi să descopere noi conexiuni, iar în final, să descopere modul de aranjare a cărților în bibliotecă, în funcție de diverse domenii. Au fost implicați în derularea acestor activități elevi din ciclul primar, gimnazial și liceal alături de bibliotecari școlari, profesori, responsabili ai Centrelor de Documentare și Informare. În proiect, Casei Corpului Didactic Neamț i s-au alăturat 38 de școli partenere din județul Neamț dar și din alte județe din țară. Prin completarea și transmiterea unei scrisori de intenție, au fost selectate următoarele școli: Colegiul Economic „Dionisie Pop Martian” Alba Iulia, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia, Școala Gimnazială „George Enescu” Moinești Bacău, Liceul Teoretic „Dante Alighieri” București, Școala Gimnazială „Petre Ghelmez” București, Școala Gimnazială nr. 1 „Cuza Vodă” jud. Călărași, Liceul Tehnologic „Eremita Grigorescu” Mărășești Vrancea, Liceul Tehnologic Adjudei Neamț, Liceul „Carol I” Bicaz Neamț, Liceul „Mihail Sadoveanu” Borca Neamț, Școala Gimnazială, Borlești Neamț, Școala Gimnazială „Jeremia Irimescu”, Brusturi Neamț, Școala Gimnazială Gherăiești Neamț, Școala Gimnazială „Carmen Sylva” Horia și Structura Școlii Gimnaziale „Otilia Cazimir” Cotu-Vameș Neamț, Liceul Teologic Ortodox „Sfinții Împărați Constantin și Elena” Piatra-Neamț, Colegiul Național „Calistrat Hogaș”

Piatra Neamț, Colegiul Național de Informatică Piatra Neamț, Colegiul Tehnic Forestier Piatra Neamț, Liceul cu Program Sportiv, Piatra-Neamț, Școala Gimnazială Nr.5 Piatra Neamț, Școala Gimnazială Nr.8 Piatra Neamț, Școala Gimnazială „Nicu Albu”, Piatra-Neamț, Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț, Școala Gimnazială Nr.1 Sat Pildești Cordun, Neamț, Școala Gimnazială „Justin Parvu” Poiana Teiului, Neamț, Școala de Artă „Sergiu Celibidache” Roman, Neamț, Școala Gimnazială „Calistrat Hogaș” Roman, Neamț, Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza” Roman, Neamț, Colegiul Tehnic „Miron Costin” Roman, Neamț, Colegiul Tehnic „Petru Poni” Roman, Neamț, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Roman, Neamț, Liceul Tehnologic „Vasile Sav” Roman, Neamț, Liceul Tehnologic „Gh. Ruset Roznovanu” oraș Roznov, Neamț, Școala Gimnazială „Ioan Grigore Teodorescu” Ruseni, Neamț, Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” Săbăoani, Neamț, Școala Gimnazială „Iulia Hălăucescu” Tarcău, Neamț, Școala Gimnazială „Vasile Mitru” Tașca, Neamț, Școala Gimnazială „I. I. Mironescu” Tazlău, Neamț.

Activitățile propuse, care s-au adresat unui număr de minimum 150 elevi, s-au derulat conform unui calendar și se vor finaliza în luna februarie 2019. În fiecare școală, sub îndrumarea bibliotecarului școlar, s-au realizat două ateliere de lucru. Acestea au avut ca model atelierele derulate la Casa Corpului Didactic, sub îndrumarea bibliotecarului Casei Corpului Didactic Neamț. Primul din ele, *Bibliotecarii, profesorii și elevii au un hobby! Sprijin în orientarea școlară și profesională!*, a debutat prin organizarea unei expoziții cu obiecte ce amintesc de hobby-urile dezvoltate de cei implicați în echipa de proiect. Elevii au vizualizat *.ppt*-ul *Hobby-urile personalităților și domeniile cărora le aparțin* și au descoperit corespondența *hobby - domeniul din care face parte - Clasificarea Zecimal Universală - așezarea cărților la raft în biblioteca școlară*. În desfășurarea activității s-au folosit tabele CZU <http://www.udcsummary.info/php/index.php?lang=ro> și un Index alfabetic. Pentru buna înțelegere a acestor lucruri, bibliotecarul de la CCD Neamț a organizat, la sediul CCD Neamț, primul atelier de lucru în data de 16 noiembrie 2018, la care au participat bibliotecarii voluntari din școlile selectate. O parte din cei prezenți au fost surprinși să descopere nume importante ale culturii românești, privite dintr-o altă perspectivă. Astfel, au aflat că scriitorul Vasile Voiculescu era de fapt medic, la fel și pictorul Ion Țuculescu. Au cunoscut o altă față a scriitorilor Mihail Sadoveanu sau Tudor Arghezi, aceea de pasionați de șah sau de apicultură. Meseria lui Ion Barbu (Dan Barbilian) a fost aceea de matematician, dar noi îl cunoaștem datorită poeziilor sale. Înșuruierea de meserii și hobby-uri ale personalităților a avut

drept scop încurajarea elevilor să-și prezinte pasiunea pentru a face ceva cu dăruire, în afara orelor de școală.

Descoperirea modului de așezare a cărților în biblioteca școlară, a avut drept punct de pornire identificarea elevilor care au un hobby. Ei și-au încadrat hobby-ul într-un domeniu, au găsit apoi mai multe cărți din acel domeniu, le-au studiat și au selectat o singură carte. Aceasta a fost aleasă astfel încât să-i poată ajuta în dezvoltarea personală pe toți cei pasionați de același lucru. Modalitatea plăcută și interesantă de a îndruma elevii spre biblioteca școlară, spre petrecerea timpului liber într-un mod plăcut, poate fi un prim pas spre dezvoltarea unei posibile cariere profesionale.

Cu sprijinul elevilor, bibliotecarul din fiecare școală a completat o machetă de lucru în care, fiecare voluntar (bibliotecar, profesor documentarist, cadru didactic sau elev) și-a menționat hobby-ul și domeniul din care face parte. Folosind tot o machetă primită, ei au realizat câte un afiș de promovare a fiecărui atelier de lucru derulat în școală.

Al doilea atelier de lucru, intitulat *Alege cartea pentru pasiunea ta!* a debutat cu o expoziție realizată din cărțile selectate de cadre didactice și elevi, câte una pentru fiecare participant la proiect, carte reprezentativă pentru dezvoltarea hobby-ului fiecărui voluntar din proiect.

Atenția celor prezenți a fost îndreptată spre domeniul *Arta lucrului de mână. Țesături. Dantelă. Broderie. Tricotaje. Croșetaje*, având indicele Clasificării Zecimale Universale 746, prin prezentarea goblenurilor, adevărate opere de artă, lucrate cu măiestrie de bibliotecarul Colegiului Național „Calistrat Hogaș” Piatra Neamț, doamna Reghina Fotea. Am descoperit noi domenii (*Stomatologie*) și o carte special aleasă de cea care are drept pasiune *Tehnica dentară*, doamna bibliotecar Rusu Claudia, de la Liceul Teologic Ortodox „Sfinții Împărați Constantin și Elena” Piatra-Neamț. Rând pe

rând, cu sprijinul colegelor bibliotecar Mica Purice, Popescu Gabriela Dana și al doamnei profesor Dorina Ursan, am intrat în lumea fascinantă a domeniilor *Psihologia copilului, Fotografie, Industria săpunului*. Elevii prezenți la activitate au trezit admirația și interesul prin introducerea celor prezenți în domeniile: *Pictură, Benzi desenate, Muzică, Fotbal, Gastronomie*. Toate acestea au fost susținute de numeroase trofee, diplome și medalii ce au încununat munca depusă cu pasiune de către elevi.

Echipele pedagogice din fiecare școală, implicate, are posibilitatea de a arăta hobby-ul ales tuturor celor interesați prin completarea machetelor de lucru primite, machete care vor fi centralizate de bibliotecarul CCD Neamț și incluse într-o carte on-line cu ISBN.

Bibliografie și webgrafie

(<http://www.cjrae-iasi.ro/userfiles/files/Publicatii/GHID%20CARIERA%20PERSPECTIVE%20EUROPENE.pdf> <http://www.udcsummary.info/php/index.php?lang=ro>)
NICULESCU, Zenovia. *Arhitectura sistemului clasificării zecimale universale: Caracteristici funcționale în context contemporan*. București: Editura Universității din București, 2004.

Sursa fotografiilor: arhiva personală a autoarei

Dorian Furtună. Lectura ca refugiu terapeutic

Sunt studii contemporane care arată că cititul are efecte antianxietate și antidepresive aproape la fel de puternice precum efectele de la ședințele de psihoterapie. Așa cum a spus Marcel Proust, într-un eseu despre citire: „Cărțile nu te obligă la socializare forțată. Ele sunt ca niște prieteni care nu te obligă la nimic. Iar atunci când le părăsim, o facem cu regretul că părăsim o companie atât de confortabilă și inteligentă”. O idee asemănătoare găsim și la Wentworth Dillon, un vechi poet irlandez; el zicea: „alege autorul așa cum alegi un prieten”. Din acel moment încolo, dacă autorul a fost bine ales, cititul va fi ca o confesiune reciprocă. Din exemplele prezentate de autor se poate desprinde ideea că cititul nu are neapărat un scop, el reprezintă o cale, o chemare, o stare. Cum este înțeles pentru corpul însetat de libertatea mișcării, așa e cartea pentru mintea dornică de evadarea din mediul prozaic și din șabloanele cotidianului. Cititul e o formă de zen al intelectului, o formă prin care este posibil să se găsească o nouă formă de terapie a stresului, poate că cea mai bună terapie. Se poate afirma că cititul este o formă de terapie colectivă, o biblioterapie.

Cuvinte cheie: cititul - efect antianxietate, cititul - antidepresiv, terapie prin lectură, lectură - biblioterapie

Laura Rudeanu. Studiu privind preferințele de lectură în rândul elevilor din clasa pregătitoare până la clasa a VIII-a

La Biblioteca Școlii Gimnaziale nr. 206 din București, în perioada 20.03-10.06.2018, s-a realizat de către bibliotecara școlii, Alboiu Carmen, un studiu pentru aflarea preferințelor de lectură în rândul elevilor din învățământul primar și secundar și rolul pe care îl are biblioteca în procesul de educație. Din efectivul de 779 de elevi, 428 au fost inactivi, 351 de elevi au fost activi la bibliotecă și s-au înregistrat 1.194 de împrumuturi de carte. Obiectivul general al cercetării a fost creșterea rolului bibliotecii școlare în procesul de educație actual. Obiectivele specifice au vizat: aflarea preferințelor de lectură în rândul elevilor și, în al doilea rând, în ce măsură biblioteca școlară vine în întâmpinarea nevoilor de lectură ale elevilor.

Dintre concluziile studiului s-au desprins câteva idei: elevii citesc destul de puțin, lectura nefiind o modalitate de petrecere a timpului liber, dar încă citesc; utilizatorii bibliotecii preferă cărțile noi care se citesc ușor, în special cărți de literatură contemporană; cea mai mare influență asupra alegerii cărților o au profesorii; literatura română nu se află între preferințele elevilor; colecția de bibliotecă nu corespunde în totalitate preferințelor de lectură ale elevilor; încrederea elevilor în calitatea serviciilor oferite de bibliotecă ar crește dacă fondul de carte din colecția bibliotecii ar fi actualizat, astfel încât să vină în întâmpinarea nevoilor și preferințelor lor de lectură.

Cuvinte cheie: elevi - preferințe de lectură, învățământ primar - lectură, cititul - proces educație

Eduard Ioan Mihăilă, Ioan Fercu. Biblioteca orașenească „George Bacovia” Buhuși

În orașul Buhuși, începând cu anul 1921, au fost înființate mai multe biblioteci, în sediul unei banci sau în al unei fabrici de postav, mai apoi unele au fost desființate, altele distruse. În 1949 Sfatul popular al orașului a avizat înființarea Bibliotecii orașenești, pentru ca în 1951 să îi schimbe denumirea în Biblioteca Central Raională, având în subordine toate bibliotecile sătești și comunale existente în acea perioadă, arondate raionului Buhuși. În februarie 1987, Consiliul Local Buhuși, prin secția de propagandă și cultură, a hotărât găsirea unui nou sediu, care să întrunească toate condițiile pentru ca instituția să devină funcțională, conform legilor în vigoare. Dacă înainte de 1990, fondul de carte destinat bibliotecilor a fost impus de către regimul comunist (50% carte social-politică și ideologică, cărți de propagandă comunistă, eliminând de la studiu cartea de factură religioasă), odată cu revoluția din 1989 acest sistem de impunere a dispărut în totalitate. Libertatea acordată bibliotecilor după 1990 s-a reflectat în sistemul de achiziție de carte sub directa coordonare a bibliotecarilor, ținând cont de cerințele utilizatorilor. Colaborarea dintre acești factori importanți la derularea sistemului informațional a condus la actualizarea și diversificarea colecției bibliotecii, schimbând mentalitatea populației cu privire la activitatea și relația bibliotecii cu cititorii. Elocvență este statistica activității bibliotecii, prezentată în articol.

Cuvinte cheie: bibliotecă orașenească - monografie, Buhuși - bibliotecă orașenească

Flavia Alexandra Petrov, Anamaria Burada. Promovarea educației nonformale în biblioteca școlară: exemple de bune practici

Promovarea educației nonformale în biblioteca școlară presupune orice activitate educațională, intenționată și sistematică, desfășurată de obicei în afara școlii tradiționale. Conținutul educației nonformale este adaptat nevoilor individului și situațiilor speciale, în scopul maximalizării învățării și cunoașterii și al minimalizării problemelor cu care se confruntă aceasta în sistemul formal. Educația nonformală este menită să compenseze și să completeze deficiențele din sistemul formal de educație. Articolul prezintă câteva exemple de bune practici: crearea de programe educaționale care să

încurajeze aptitudini, valori, competențe, abilități și forme de organizare socială; crearea de programe de capacitate care să ducă la creșterea oportunităților de angajare, pentru ca omul să poată ajunge la situația de a-și îmbunătăți veniturile familiei și modificarea în tot mai bine a condițiilor de viață; transmiterea de cunoștințe de bază și de competențe, abilități necesare comunicării și integrării în societate. Toate programele sunt adresate către persoane de diferite vârste, gen, statut social, rasă etc. Cuvinte cheie: educație nonformală, programe educaționale, informație, învățare experimentală

Florica-Elisabeta Nuțiu-Vulcănescu. Arhieraticonul lui Atanasie Stoienescu, episcop al Râmnicului, în ansamblul arhieraticonului românesc

Arhieraticonul lui Atanasie Stoienescu, episcop al Râmnicului, este scris după modelul arhieraticoanelor tipărite la Veneția, având în față cele două Liturghii: a lui Ioan Gură de Aur și a lui Vasile cel Mare. *Arhieraticonul* (gr. ἀρχιερατικόν, sl. *Cinovnic*) liturghierul arhieresc sau slujbenicul arhieresc este o carte de slujbă folosită la slujbele bisericesti care se săvârșesc de către episcopi, care cuprinde rânduiala slujbei Sfintei Liturghii, precum și rânduiala pentru alte slujbe care intră în atribuțiile ierarhilor: rânduiala pentru horotonia și hirotesia clericilor de diferite grade, pentru sfințirea antimiselor, pentru sfințirea bisericilor, precum și pentru sfințirea Sfântului și Marelui Mir. Este echivalentul pentru arhieriei al Liturghierului.

Cuvinte cheie: manuscris, arhieraticon, hirotesii, hirotonii, sfințiri

Cristina Marinescu. Destinatarul unei scrisori - autor responsabilitate secundară, personaj principal al corespondenței Scrisori către Mihai Gafița în colecția Cabinetului de Manuscrise al Bibliotecii Naționale a României

Cabinetul de Manuscrise al Bibliotecii Naționale a României deține în jur de 30.000 de documente de corespondență, unele dintre ele putând fi grupate în fonduri. Printre acestea se numără și fondul de corespondență care conține scrisori adresate criticului și istoricului literar Mihai Gafița care s-a născut la 21 octombrie 1923 și a murit la cutremurul din 1977, în București. Cabinetul de Manuscrise al Bibliotecii Naționale a României deține un fond de câteva sute de cărți poștale ilustrate adresate lui Mihai Gafița. Mulți dintre autori sunt personaje cunoscute ale lumii literare românești din acei ani, dintre care îi menționăm pe Ion Băieșu, Zaharia Stancu, Eugen Simion, Eta Boeriu, Marin Preda, Veronica Porumbacu, Isac Peltz, Aurel Dragoș Munteanu, Mihai Beniuc, Anatol Baconsky, Ana Blandiana, Vintilă Corbul, Ion Caraion, Alexandru Mitru etc.

Cuvinte cheie: cabinet manuscrise, corespondență, cărți poștale, documente, scrisori, Biblioteca Națională a României - Colecții speciale - corespondență

Andris Vilks, Jolanta Treile, Augusts Zilberts. Biblioteca Națională din Letonia

Latvijas Nacionālā bibliotēka, cunoscută și sub numele de *Castelul de Lumină (Gaismas Pils)*, este o instituție culturală națională sub supravegherea Ministerului Culturii din Letonia. Biblioteca Națională a Letoniei a fost înființată în 1919, după proclamarea Republicii Independente din Letonia în 1918. Primul supraveghetor al Bibliotecii a fost Jānis Misiņš, bibliotecar și fondator al bibliografiei științifice din Letonia (1862-1945). Numărul total de documente (unități fizice) este de aproximativ 4,3 milioane, incluzând: 2 milioane de cărți, 840 mii de periodice, 624 mii mici articole tipărite (efemeride), 236 mii de publicații grafice, 221 mii de publicații muzicale, 73 mii de articole audio-vizuale, 109 mii microformate, 38 mii articole cartografice, 29 mii de manuscrise, 30 mii de documente nepublicate, 5 mii de alte documente, 10 mii de articole publicate electronic, 93 mii articole duplicate stocate. Departamentul Colecții speciale al Bibliotecii Naționale a Letoniei este cel mai mare și reprezintă cea mai mare parte a întregii colecții, cuprinzând 58 mii de articole din *Letonica* și *Centrul Baltic* și 57 mii de articole din Secția cărți rare și manuscrise.

Cuvinte cheie: Biblioteca Națională a Letoniei, manuscrise, publicații muzicale, microformate, documente, articole cartografice

Ana Macovei. Ai un hobby? Alege cartea pentru pasiunea ta!

Bibliotecarii școlari din Neamț au propus, pentru alegerea viitoarei cariere a elevilor, proiectul național de voluntariat *Ai un hobby? Alege cartea pentru pasiunea ta!* Pentru aceasta, s-au realizat două ateliere de lucru. Primul, *Bibliotecarii, profesorii și elevii au un hobby! Sprijin în orientarea școlară și profesională!* a debutat prin organizarea unei expoziții cu obiecte ce amintesc de hobby-urile dezvoltate de cei implicați în proiect. Prin intermediul Clasificării Zecimale Universale, elevii au descoperit că termenului hobby îi este atribuit un indice CZU și așezarea cărților la raft se realizează în funcție de domeniile cunoașterii, care sunt la rândul lor, împărțite în clasele prevăzute de CZU. Al doilea atelier de lucru intitulat *Alege cartea pentru pasiunea ta!* a debutat cu o expoziție realizată din cărțile selectate, reprezentative pentru dezvoltarea hobby-urilor.

Cuvinte cheie: hobby, bibliotecă școlară - proiecte, voluntariat, domenii ale cunoașterii

Dorian Furtună. Reading as a Therapeutic Refuge

There are contemporary studies that show that reading has antianxiety and antidepressant effects almost as strong as the effects of psychotherapy sessions. As Marcel Proust said in an essay about reading: “Books do not force you to force socialization. They are like friends who do not force you to do anything. And when we leave them, we do it with the regret that we leave such a comfortable and intelligent company”. A similar idea is found in Wentworth Dillon, an old Irish poet; he said, “choose the author as you choose a friend”. From that moment on, if the author was well chosen, reading will be like a mutual confession. From the examples presented by the author we can assume the idea that reading does not necessarily have a purpose, it represents a path, a call, a state. As the swimming is for the body thirsty for freedom of movement, so the book is for the mind eager to escape from the prosaic environment and the patterns of everyday life. Reading is a zen form of the intellect, a form through which it is possible to find a new form of stress therapy, perhaps the best therapy. It can be said that reading is a form of collective therapy, a library therapy.

Keywords: reading - antianxiety effect, reading - antidepressant, reading therapy, reading - library therapy

Laura Rudeanu. Study Regarding the Reading Preferences among the Students from the Preparatory to the Eighth Grade

At the Gymnasium School Library no. 206 in Bucharest, the school librarian Carmen Alboiu conducted a study between 20.03-10.06.2018 in order to find out the reading preferences among students in primary and secondary education as well as the role of the library in the education process. Of the 779 students, 428 were inactive, 351 were active at the library and 1,194 book loans were registered. The general objective of the research was to increase the role of the school library in the current education process. The specific objectives were to find out the reading preferences among the students and, secondly, to what extent the school library meets the reading needs of the students. From the conclusions of the study, several ideas emerged: students read quite a bit, reading is not a way to spend free time, but they still read; library users prefer new, easy-to-read books, especially contemporary literature ones; teachers have the greatest influence on the choice of books; Romanian literature is not among the students’ preferences; the library collection does not fully correspond to students’ reading preferences; students’ confidence in the quality of the services offered by the library would increase if the library collections were updated so as to meet their reading needs and preferences.

Keywords: students - reading preferences, primary education - reading, reading - education process

Eduard Ioan Mihăilă. Ion Fercu. “George Bacovia” Buhuși City Library

In the city of Buhuși, starting with 1921, several libraries were established, in the headquarters of a bank or of a cloth factory; later on, some were abolished, others destroyed. In 1949, the People’s Council of the city approved the establishment of the City Library, so that in 1951 it changed its name to the Central District Library, subordinating all the village and communal libraries existing at that time, in the Buhuși district. In February 1987, the Buhuși Local Council, through the propaganda and culture section, decided to find a new headquarters, which would meet all the conditions for the institution to become operational, according to the laws in force. If before 1990, the profile of the collection for libraries was imposed by the communist regime (50% socio-political and ideological book, communist propaganda books, eliminating from the study the book of a religious nature), with the revolution of 1989 this approach has completely disappeared. The freedom granted to libraries after 1990 was reflected in the book acquisition system under the direct coordination of librarians, taking into account the requirements of users. The collaboration between these important factors in the development of the information system led to the updating and diversification of the library collection, changing the mentality of the population regarding the activity and the relationship of the library with the readers. Eloquent is the statistics of library activity, presented in the article.

Keywords: city library - monograph, Buhuși - city library

Flavia Alexandra Petrov, Anamaria Burada. Promoting Non-formal Education in the School Library: Examples of Good Practice

The promotion of non-formal education in the school library involves any educational activity, intentional and systematic, usually carried out outside the traditional school. The content of non-formal education is adapted to the needs of the individual and special situations, in order to maximize learning and knowledge and minimize the problems it faces in the formal system. Non-formal education is meant to compensate for and fill the gaps in the formal education system. The article presents some examples of good practices: creation of educational programs that encourage skills, values, competences, skills and forms of social

organization; the creation of training programs that lead to the increase of employment opportunities, so that one person can reach the situation of improving his family income and changing the living conditions better and better; the transmission of basic knowledge and skills, abilities necessary for communication and integration in society. All programs are aimed at people of different ages, gender, social status, race, etc.

Keywords: non-formal education, educational programs, information, experimental learning

Florica-Elisabeta Nuțiu-Vulcănescu. Archieratikon of Atanasie Stoenescu, Bishop of Râmnic, in the Romanian Archieratikon Ensemble

The archbishop of Atanasie Stoenescu, bishop of Râmnicu, is written after the model of the hierarchs printed in Venice, having in front the two Liturgies: of Ioan Gura de Aur and of Vasile cel Mare. The archbishop (gr. Αρχιερατικόν, sl. Cinovnic) the hierarchical liturgy or hierarchical servant is a service book used in church services performed by bishops, which includes the order of the service of the Mass and other services for the Mass, the ordinance for the horotony and ordination of the clergy of various degrees, for the sanctification of the antimises, for the sanctification of the churches, as well as for the sanctification of the Holy and Great Anointing. It is the equivalent for the bishop of the Liturgy.

Keywords: manuscript, hierarchical, ordination, sanctification

Cristina Marinescu. Recipient of a Letter – Author Subsequent Statement of Responsibility, Main Character of the Correspondence. Letters to the Writer Mihai Gafița in the Collection of the Manuscript Office of the National Library of Romania

The Manuscripts Office of the National Library of Romania holds around 30,000 correspondence documents, some of which can be grouped in funds. Among them is the correspondence fund that contains letters addressed to the literary critic and historian Mihai Gafița who was born on October 21, 1923 and died in the 1977 earthquake in Bucharest. The Manuscript Office of the National Library of Romania has a collection of several hundred illustrated postcards addressed to Mihai Gafița. Many of the authors are well-known characters of the Romanian literary world of those years, among which we mention Ion Băieșu, Zaharia Stancu, Eugen Simion, Eta Boeriu, Marin Preda, Veronica Porumbacu, Isac Peltz, Aurel Dragoș Munteanu, Mihai Beniuc, Anatol Baconsky, Ana Blandiana, Vintilă Corbul, Ion Caraion, Alexandru Mitru etc.

Keywords: manuscript office, correspondence, postcards, documents, letters, National Library of Romania - special collections - corespondence

Andris Vilks, Jolanta Treile, Augusts Zilberts. The National Library of Latvia

Latvijas Nacionālā bibliotēka, also known as the Castle of Light (Gaismas Pils), is a national cultural institution under the supervision of the Latvian Ministry of Culture. The National Library of Latvia was established in 1919, after the proclamation of the Independent Republic of Latvia in 1918. The first supervisor of the Library was Jānis Misiņš, librarian and founder of the scientific bibliography of Latvia (1862-1945). The total number of documents (physical units) is about 4.3 million, including: 2 million books, 840 thousand periodicals, 624 thousand small printed articles (ephemeris), 236 thousand graphic publications, 221 thousand music publications, 73 thousands of audio-visual articles, 109 thousand microformats, 38 thousand cartographic articles, 29 thousand manuscripts, 30 thousand unpublished documents, 5 thousand other documents, 10 thousand electronically published articles, 93 thousand duplicate stored articles. The Special Collections Department of the National Library of Latvia is the largest and represents the largest part of the entire collection, comprising 58 thousand articles from Latvia and the Baltic Center and 57 thousand articles from the Rare Books and Manuscripts Section.

Keywords: National Library of Latvia, manuscripts, music publications, microformats, documents, cartographic articles

Ana Macovei. Do You Have a Hobby? Choose the Book for Your Passion!

The school librarians from Neamț proposed, for the choice of the future career of the students, the national volunteer project *Do you have a hobby? Choose the book for your passion!* In order to do this, two workshops were held. The first workshop *Librarians, teachers and students have a hobby! Support in school and professional guidance!* started by organizing an exhibition with objects reminiscent of the hobbies developed by those involved in the project. Through the Universal Decimal Classification, students discovered that the term hobby is assigned a UDC notation and the placement of books on the shelf is done according to the areas of knowledge, which are also divided into classes provided by UDC. The second workshop entitled *Choose the book for your passion!* began with an exhibition of selected books, representative for the development of hobbies.

Keywords: hobbies, school library - projects, volunteering, fields of knowledge

SUMMARY

EDITORIAL

Reading as a Therapeutic Refuge
Dorian Furtună.....p. 1

HIGHLIGHTS ON LIBRARIANSHIP. LIBRARY GUIDELINES

Study Regarding the Reading Preferences among the
 Students from the Preparatory to the Eighth Grade
Laura Rudeanu.....p. 3

ON ROMANIAN LIBRARIES

“George Bacovia” Buhuși City Library
Eduard Ioan Mihăilă, Ion Fercu .....p. 9
 Promoting non-formal education in the school library:
 examples of good practice
Flavia Alexandra Petrov, Anamaria Burada.....p. 14

CULTURAL HERITAGE

Archieratikon of Atanasie Stoenescu, Bishop of Râmnic,
 in the Romanian Archieratikon Ensemble
Florica-Elisabeta Nuțiu-Vulcănescu .....p. 16
 Recipient of a Letter – Author Subsequent Statement of
 Responsibility, Main Character of the Correspondence.
 Letters to the Writer Mihai Gafița in the Collection of the
 Manuscript Cabinet of the National Library of Romania
Cristina Marinescu.....p. 23

LIBRARY ABROAD

National Library of Latvia
Andris Vilks, Jolanta Treile, Augusts Zilberts ....p. 24

GUTENBERG’S GALAXY

Do You Have a Hobby? Choose the Book for Your
 Passion!
Ana Macovei .....p. 29

IMPORTANT

În anul 2019, periodicul apare doar online, pe site-ul Bibliotecii Naționale a României, în secțiunea „Reviste BNR”. Pentru achiziționarea de numere deja apărute, plata se face în contul Bibliotecii Naționale a României: RO42TREZ7035009XXX014057, TREZORERIE sector 3, București, cod fiscal: 6312079 – București sau în numerar la casieria bibliotecii. Costul unui exemplar este de 12 lei. *Persoană de contact: Adriana Iosif (tel.: 021.3131800).*

Începând cu anul editorial 2010,
*Biblioteca: revistă de bibliologie și știința
 informării* este indexată pe platformele online
 EBSCO și ProQuest.

ISSN 2668-618X
ISSN-L 1220-3386

9 771220 338686